

Brukerhåndbok
BlindShell Classic
mobiltelefon med tale

Innholdsliste

BlindShell Classic brukerhåndbok	5
Komme i gang.....	5
Eskens innhold.....	5
Beskrivelse av telefonen.....	5
Fremtiden av telefonen.....	5
Baksiden av telefonen	5
Telefonens endekanter	6
Å ta av bakdekselet	6
Sette på plass SIM-kort, SD-kort og batteri.....	6
Sette inn SIM-kort	6
Ta ut et SIM-kort.....	7
Sette inn SD-kort	7
Sette inn batteriet	7
Slå på telefonen.....	7
Interaktiv innføring.....	7
Bruk av telefonen	8
Lydstyrke-tastene	8
Funksjons-tastene	8
Venstre-funksjons-tast - OK-tasten	8
Høyre-funksjons-tast - Tilbake-tasten	8
Navigasjons-feltet.....	8
Venstre- og Høyre-tastene	8
Opp-tasten.....	9
Ned-tasten.....	9
Senter-tasten.....	9
Numerisk tastatur.....	9
Tastene 0 - 9	9
Stjerne-tasten	9
Firkant-tasten	9
Bruke det numeriske tastaturet til å taste inn tegn og bokstaver	9
Innlesning	10
Tale-styring.....	10
SOS-knappen	10
BlindShells funksjoner	11
Telefon.....	11

Ringe kontakt.....	11
Ringe et nummer	11
Historikk.....	11
Anropsstatistikk.....	11
Blokkerte nummer.....	12
Meldinger	12
Send melding til kontakt.....	12
Send melding til et nummer.....	12
Send melding til flere mottakere.....	12
Samtaler	13
Utkast	13
Innstillinger for meldinger.....	13
Kontakter.....	13
Kontaktliste.....	13
Kontakter på SIM-kortet.....	14
Ny kontakt	14
Hurtig-anrop.....	14
Sikkerhetskopiering og import av kontakter	14
Flere apper	16
Verktøy	16
Kommunikasjon.....	20
Nettleser.....	23
Media.....	26
Bøker.	30
Spill.	32
Svaksynt-apper	34
Innstillinger.....	36
Lydsignaler.....	36
Tastatur	37
Visning	37
Nettverk.....	38
Adgang til menyer	40
Formatére SD-kortet	41
Dato, klokkeslett og tidssone	41
Språk.....	41
BlindShell oppdatering	41

Om telefonen	42
Informasjons-liste.....	44
Brukerhåndbok.....	44
Oversette hendelser	44
Slå av telefonen	44
Tekniske data.....	45

BlindShell Classic brukerhåndbok

BlindShell Classic er en knappetelefon for blinde og svaksynte personer. Telefonen betjenes med tastaturet eller stemmekommandoer. Feedback fra telefonen får man med talemeldinger fra den innebygde, kunstige talen i tillegg til vibrasjoner og lydsignaler.

Viktig: Dersom du lar telefonens batteri lades fullstendig ut, kan det noen ganger virke som at batteriet ikke lar seg lade opp igjen. I slike tilfeller bør du la telefonen være tilkoblet laderen i flere timer, det kan være at batteriet da begynner å lades igjen. Dersom du lar et helt utladet batteri stå i telefonen i en lengre periode, kan dette føre til at batteriet blir ødelagt. Slike tilfeller vil ikke dekkes av telefonens garanti. Vi anbefaler at batteriet fjernes fra telefonen dersom den ikke skal brukes på mer enn en uke.

Komme i gang

Eskens innhold

- Selve telefonen BlindShell Classic
- Batteri – dette er flatt og rektangulært, og har en liten utsparring i den ene enden.
- Hodetelefoner – i den ene enden av kabelen sitter det en 3,5 mm jack-plugg mens det i den andre sitter to øreplugger eller ørehøytalere.
- USB-lader – standard USB-lader for Europa, inngangsspenning 110V~240V AC, 50Hz, utgangsspenning 5V DC.
- USB-kabel – standard USB-kabel med mikro-USB-plugg i ene enden og USB-A-plugg i den andre.
- Ladekrybbe – denne gjør at opplading av telefonen blir enklere, da man kun setter telefonen ned i ladekrybben og dermed slipper å koble til den lille pluggen på USB-kabelen hver gang telefonen skal lades. Ladekrybben leveres med som standard fra 2021 og kan ikke benyttes på eldre telefoner.
- Bæreeske.
- Bruksanvisning på sortskrift.
- Bruksanvisning på CD.

Beskrivelse av telefonen

Fremsiden av telefonen

På den øvre delen av telefonens fremside, dette feltet er helt glatt, sitter LCD-skjermen. I den lille fordypningen øverst på skjermen sitter ørehøytaleren. Nedenfor LCD-skjermen sitter telefonens tastatur, her er det tall- og funksjons-taster.

- LCD-skjerm – her vises meldinger og annen informasjon.
- Tastatur – brukes for å styre telefonen og å taste inn tall og bokstaver.
- Ørehøytaler – dette er høytaleren som benyttes når telefonen holdes opp mot øret i en samtale.

Baksiden av telefonen

Alle punkter på telefonens bakside som brukeren har tilgang til, er plassert i den øverste enden. Fra venstre mot høyre er dette kamera og lykt, deretter SOS-knappen for nødsamtaler og til slutt telefonens hovedhøytaler.

- Kamera – dette brukes i appene **Kamera, Fargeindikator og Objekt-tagging**.
- LED-lykt – fungerer som belysning for kameraet under dårlige lysforhold.

- SOS-knappen – benyttes i nødsituasjoner for å anrope en forhåndsprogrammert kontakt eller et telefonnummer.
- Hovedhøytaler – brukes av den kunstige talen og ved avspilling av f.eks. musikk.

Telefonens endekanter

På øvre endekant sitter det en USB-kontakt og en tilkobling for 3,5 mm mini-jack, mens det på nedre endekant sitter en mikrofon. Nede i høyre hjørne finner du også en slisse som er til god hjelp når telefonen skal åpnes.

- 3,5 mm mini-jack – kontakt for hodetelefoner.
- USB-kontakt – brukes ved opplading av telefonen dersom man velger ikke å benytte ladekrybben, samt ved tilkobling til PC.
- Mikrofon – brukes for å fange opp stemmen din under samtaler, ved talegjenkjenning, innlesning og når du vil gjøre stemmeopptak.
- Slisse for åpning – benyttes når du ønsker å ta av telefonens bakdeksel, f.eks. når du skal bytte SIM-kort.

Nærmere beskrivelse av telefonens taster og deres funksjon finner du i kapittelet «Bruk av telefonen».

Å ta av bakdekselet

Ved levering er det satt et kartonginnstikk inn i telefonen, det er dette som stikker ut av den. Kartonginnstikket vil være til hjelp når du for første gang vil ta av bakdekselet for å montere batteri og SIM-kort, etter bruk kan det kastes. Dersom du senere får behov for å ta av bakdekselet, kan du bruke åpningsslissen til å få feste for en fingernegl og trekke opp bakdekselet slik at det blir en åpning. Flytt fingeren din og fortsett å trekke dekselet av hele veien rundt. Legg merke til at bakdekselet sitter godt fast slik at det trengs en del kraft for å løsne det.

Sette på plass SIM-kort, SD-kort og batteri

Plassér telefonen foran deg slik at skjerm og tastatur vender nedover og SOS-knapp og kamera vender fra deg. Det rektangulære feltet der det er plass til batteriet skal nå være rett foran deg.

Sette inn SIM-kort

Telefonen har spor for to SIM-kort i mikro-størrelse, disse er plassert nærmest deg i batterirommet, ett til venstre og ett til høyre. Legg merke til at kun det høyre kort-sporet har støtte for 4G.

Høyre SIM-kort-spor

Plassér SIM-kortet i feltet mellom de to kort-sporene slik at kontaktene vender nedover og det avkuttete hjørnet av SIM-kortet vender fra deg. Trykk SIM-kortet lett nedover med en finger og skyv det forsiktig mot høyre inn i kort-sporet så langt det går.

Venstre SIM-kort spor

Plassér SIM-kortet i feltet mellom de to kort-sporene slik at kontaktene vender nedover og det avkuttete hjørnet av SIM-kortet vender mot deg. Trykk SIM-kortet lett nedover med en finger og skyv det forsiktig mot venstre inn i kort-sporet så langt det går.

Ta ut et SIM-kort

Plassér en finger på kanten av SIM-kortet og skyv det forsiktig ut av kort-sporet mot feltet mellom kort-sporene.

Sette inn SD-kort

BlindShell Classic kan benytte et ekstra mikro-SD-kort for å utvide lagringskapasiteten. Sporet for SD-kortet er plassert rett bak det høyre SIM-kort-sporet. Når du skal sette inn et SD-kort, må du først åpne dekselet for kort-sporet. Skyv dekselet forsiktig mot høyre til du hører et klikk og løft dekselet forsiktig opp, dette skal nå løsne uten at du bruker kraft. Dersom det fremdeles sitter fast, har du ikke fått åpnet dekselet skikkelig. Legg SD-kortet i det åpne sporet med kontaktene vendt nedover og mot høyre. Legg dekselet ned igjen og skyv det mot venstre til du hører et klikk. Dekselet er nå låst på plass.

Sette inn batteriet

Finn først den lille utsparingen i batteriets ene ende. Pass på at denne utsparingen vender mot deg og er i den enden av batteriet som vender oppover. Hold batteriet litt på skrå og før det ned i batterirommet. Legg til slutt batteriets andre ende ned i batterirommet. Dette skal gjøres helt uten at det brukes kraft, dersom du må ta i, gjør du noe feil, og det vil oppstå skade på enten batteri eller telefon. Dersom du vil ta ut igjen batteriet, gjøres det i motsatt rekkefølge ved at du tar tak i øvre ende av batteriet og trekker det oppover.

Slå på telefonen

Hold **Tilbake-tasten** nedtrykket i minst tre sekunder for å slå på telefonen. En oppstartsmelodi vil nå bli spilt av. Etter at første punkt på **Hovedmenyen - Telefon** - er lest opp, er telefonen klar til bruk. Tilkobling og registrering på aktuelt mobilnettverk kan ta opptil ett minutt etter at telefonen er slått på.

Interaktiv innføring

Den interaktive innføringen startes automatisk første gang enheten slås på. Denne innføringen må fullføres før du kan bruke telefonen. Innføringen kan siden gås gjennom på nytt fra menyunktet **Bruker-håndbok**. I denne innføringen blir det forklart hvordan du bruker telefonen. Når du trykker på en av tastene, vil det leses opp en forklaring på hva tasten brukes til. Enkelte taster har to funksjoner alt etter som du trykker kort eller langt på dem. Når du har gjennomgått denne innføringen, kan den avsluttes ved at du trykker på **Tilbake-tasten** og deretter bekrefter med **OK-tasten**.

Bruk av telefonen

I denne delen av håndboken blir det forklart hvordan du styrer telefonen enten ved hjelp av tastene eller med talestyring.

Lydstyrke-tastene

De to tastene nærmest skjermen er **Lydstyrke-tastene**.

- Kort trykk på en av dem endrer lydstyrken på telefonen.
- **Venstre-lydstyrke-tast** senker lydstyrken mens **Høyre-lydstyrke-tast** øker lydstyrken.
- Langt trykk på en av **Lydstyrke-tastene** i alle menyer bortsett fra når du taster inn tegn og bokstaver, vil starte talestyringen.
- Langt trykk på en av **Lydstyrke-tastene** når du taster inn tegn og bokstaver, vil starte innlesnings-funksjonen.

Funksjons-tastene

To **Funksjons-taster** er plassert under de to **Lydstyrke-tastene**.

Venstre-funksjons-tast - OK-tasten

- **Venstre-funksjons-tast**, som kalles **OK-tasten**, benyttes til å bekrefte handlinger, velge meny-punkter og besvare innkommende anrop. Det kan være greit å tenke på den som OK-, Sende- eller Bekrefte-tasten.
- I en samtale vil et trykk på denne tasten skifte mellom lyd i ørehøytaleren og hovedhøytaleren.
- Langt trykk på **OK-tasten** vil vise en skjerm for inntasting av telefon-nummer.

Høyre-funksjons-tast - Tilbake-tasten

- **Høyre-funksjons-tast**, som kalles **Tilbake-tasten**, blir brukt for å gå tilbake i menyene, avbryte hendelser og avvise anrop. Det kan være lurt å tenke på den som Nei-, Tilbake- og Avbryte-tasten.
- Langt trykk på tasten i alle menyer gjør at **Hovedmenyen** vises.
- Langt trykk på tasten gjør at telefonen slås på.
- Når inntasting av tegn og bokstaver pågår, vil et kort trykk slette sist inntastede tegn mens et langt trykk vil slette alt som er tastet inn.
- Ved å holde **Tilbake-tasten** nedtrykket i ti sekunder, vil telefonen startes på nytt, på samme måte som om du åpnet bakdekselet, tok ut batteriet og satte det inn igjen.

Navigasjons-feltet

Midt mellom de fire tastene vi nå har forklart, sitter navigasjons-feltet. Dette feltet har fem kontaktpunkter, dette er **Opp-**, **Høyre-**, **Ned-** og **Venstre-tastene** samt **Senter-tasten** i midten.

Venstre- og Høyre-tastene

Venstre- og **Høyre-tastene** brukes for å bla i en meny. Med **Høyre-tasten** blar du til neste punkt i menyen, mens du med **Venstre-tasten** blar til forrige. Disse tastene brukes også til å bla fra bokstav til bokstav i de inntastede bokstavene når inntasting av f.eks. en meldingstekst pågår og du oppdager at du har skrevet en feil bokstav inne i teksten.

NB! Du kan bla i teksten bokstav for bokstav eller ord for ord. Langt trykk på **Opp-tasten** skifter mellom disse to metodene.

Opp-tasten

Et trykk på **Opp-tasten** vil starte opplesning av status for telefonen, slikt som klokkeslett og dato, batterinivå og nettverksopplysninger.

Ned-tasten

Et trykk på **Ned-tasten** vil gjenta den sist oppleste beskjeden. Langt trykk på tasten vil gjøre at den sist oppleste beskjeden staves bokstav for bokstav.

Senter-tasten

Senter-tasten brukes til å bekrefte, denne tasten er svært lik **OK-tasten**. Når telefonen er i standby-modus, vil et trykk på **Senter-tasten** lese opp aktuelt klokkeslett.

Numerisk tastatur

Utseendet på det numeriske tastaturet er identisk med tastaturene som tidligere fantes på alle knappetelefoner. Tastene er plassert i fire rekker med tre taster i hver. I første rekke sitter tastene én, to og tre, i andre rekke fire, fem og seks, i tredje rekke sju, åtte og ni, mens fjerde og nederste rekke inneholder tastene **stjerne**, **null** og **firkant**.

Tastene 0 - 9

I en meny vil et trykk på en **Siffer-tast** (bortsett fra 0-tasten) gjøre at du hopper til korresponderende punkt i menyen. For eksempel: Når **Hovedmenyen** vises, vil et trykk på **3-tasten** gjøre at man hopper til punkt nr. tre på **Hovedmenyen**, dette er **Kontakter**. For å gå inn på dette punktet trykker du deretter på **OK-tasten**. Fra **Hovedmenyen** vil et langt trykk på en **Siffer-tast** hente fram den hurtig-anrops-kontakten eller det -telefonnummeret som er lagret under korresponderende tast og foreta anrop til samme kontakt eller nummer. Dersom det ikke er blitt lagret en hurtig-anrops-kontakt eller -telefonnummer under **Siffer-tasten** du trykket langt på, har du sjansen til å gjøre dette nå. Inntil ti kontakter kan lagres for slikt hurtig-anrop, nemlig én for hver av siffer-tastene.

Stjerne-tasten

Fra alle menyene på telefonen vil et langt trykk på **Stjerne-tasten** helt nede i venstre hjørne låse telefonen. For å låse telefonen opp igjen, må du trykke langt på **Stjerne-tasten** en gang til. Denne funksjonen kan slås av fra **Innstillinger**.

Firkant-tasten

Fra alle menyer på telefonen vil et langt trykk på **Firkant-tasten** nederst i høyre hjørne vise en meny der du kan velge lydprofil for ringelyder, slikt som **Normal**, **Kun vibrasjon**, **Stille** og **Flymodus**.

Bruke det numeriske tastaturet til å taste inn tegn og bokstaver

Det numeriske tastaturet brukes når du f.eks. vil taste inn bokstaver og tegn i en tekstmelding. Hver **Siffer-tast**, bortsett fra **Firkant-tasten**, inneholder en gruppe bokstaver, og du kan bla mellom disse bokstavene ved å trykke på tastene gjentatte ganger. For eksempel: **2-tasten** inneholder bokstavene A, B, C, sifferet 2 samt bokstavene Æ og Å. To trykk på **2-tasten** vil derfor bety bokstaven B, mens fem trykk vil bety bokstaven Æ. Fire trykk på **2-tasten** vil bety sifferet 2, men kan dette kan også tastes inn ved å holde **2-tasten** nedtrykket litt lenger. Dersom du ønsker å bla i den inntastede teksten f.eks. for å endre en bokstav, bruker du **Venstre-tasten** for å bla mot begynnelsen av teksten eller **Høyre-tasten** for å bla mot slutten av teksten. Legg merke til at du da kan bla bokstav for bokstav eller ord for ord, du skifter mellom disse metodene ved å trykke langt på **Opp-tasten**.

- **1-tasten** inneholder de mest brukte punktsettingstegnene.

- **Stjerne-tasten** inneholder de resterende spesialtegnene.

- **0-tasten** inneholder tallet 0 og mellomrom.
- **Firkant-tasten** skifter fra små til store bokstaver samt fra bokstaver til tall. Langt trykk på **Firkant-tasten** vil vise en meny med smilefjes eller emoji'er. På emoji-menyen blir du til emoji'en du ønsker og trykker på **OK-tasten**.

Innlesning

NB! For å kunne benytte innlesnings-funksjonen, må telefonen være tilkoblet internett enten via WiFi-nettverk eller mobildata.

Innlesning er et godt alternativ til å taste inn tekst med det numeriske tastaturet. Når du står i et felt der tegn eller bokstaver skal registreres, trykker du langt på en av **Lydstyrke-tastene**. Innlesning vil dermed aktiveres, og etter et pipesignal kan du lese inn den ønskede teksten eller meldingen. Les inn teksten i korte bolker, telefonen vil vibrere svakt etter hver bolke. Etter at første bolke blir lest opp av telefonen, kan du legge til nye bolker ved å trykke på nytt på en av **Lydstyrke-tastene**. Dersom du vil avslutte innlesningen, trykker du på **OK-tasten**. Dersom du ikke avslutter innlesningen manuelt, vil den bli automatisk avsluttet etter noen sekunder dersom du ikke leser inn noe.

Tale-styring

NB! For å kunne benytte talestyrings-funksjonen, må telefonen være tilkoblet internett enten via WiFi-nettverk eller mobildata.

Som alternativ til å styre telefonen med tastene, kan talestyring eller stemmekommandoer benyttes. Trykk langt på en av **Lydstyrke-tastene** fra en av telefonens menyer. Talestyrings-funksjonen vil dermed aktiveres og etter et pipesignal kan du lese inn ønsket kommando. Talestyringen har følgende funksjoner:

- Du kan åpne alle telefonens apper ved enkelt og greit å si appens navn. For eksempel vil appen **Meldinger** åpnes ved at du åpner talestyringen og sier «meldinger».
- Du kan ringe til en kontakt du har lagret i kontaktlisten på telefonen med en stemmekommando. Dette gjøres ved at du åpner talestyringen og f.eks. sier «ring Anders» eller «ring til konemor».
- Med en stemmekommando kan du opprette en tekstmelding til en mottaker i kontaktlisten på telefonen. Dette gjøres ved å åpne talestyringen og f.eks. si «skriv melding til Elisabeth» eller «skriv melding til mormor». Deretter kan meldingsteksten enten tastes inn ved hjelp av tastene eller leses inn ved hjelp av **innlesnings-funksjonen**.
- Du kan enkelt sette i gang opplesning av status for telefonen, slikt som klokkeslett og dato eller telefonens batterinivå. Dette gjøres ved å åpne talestyringen og si «informasjonsliste», «klokke», «dato» eller «batteri».

SOS-knappen

SOS-knappen sitter på telefonens bakside. Ved at **SOS-knappen** holdes nedtrykket i minst tre sekunder, startes oppringning til en forhåndsprogrammert kontakt eller et telefonnummer. Start av slik nødoppringning må bekreftes med **OK-tasten**. Nødoppringning kan startes selv om telefonen er låst.

Dersom ingen kontakter er programmert eller tilordnet for **SOS-knappen**, vil et langt trykk på **SOS-knappen** føre til at menyen for tilordning av en kontakt for **SOS-knappen** vises.

BlindShells funksjoner

I dette kapittelet forklares de enkelte menyene og funksjonene på BlindShell.

Telefon

Fra menypunktet **Telefon** kan du foreta oppringninger til kontaktene du har registrert på telefonen eller ringe til uregistrerte numre. Fra menypunktet **Telefon** kan du også sjekke samtaleloggen for telefonen, her vises både inngående anrop, utgående anrop, avviste anrop og ubesvarte anrop.

Ring kontakt

Ved å gå inn på punktet **Ring kontakt** vil kontaktlisten vises. Bla i kontaktlisten til du finner ønsket kontakt. Alternativt kan funksjonen **Finne kontakt** benyttes for kjøpt å finne ønsket kontakt, dette kan være praktisk dersom du har lagret svært mange kontakter på telefonen. Funksjonen **Finne kontakt** er plassert aller nederst i kontaktlisten, og dersom du står på den første kontakten i listen, kommer du raskt til den ved å trykke på **Venstre-tasten**. En annen måte for enkelt å finne fram i kontaktlisten, er å taste inn en bokstav med tastene. På denne måten kommer du kjøpt til den første kontakten hvis for- eller etternavn stemmer med bokstaven du tastet inn. Bla deretter til ønsket kontakt med **Venstre- og Høyre-tastene**. Etter at du har kommet frem til den kontakten du ønsker å ringe til, trykker du på **OK-tasten** for å starte oppringningen.

NB! Legg merke til at rekkefølgen kontaktene vises i bestemmes av hvilken innstilling du har for punktet **Rekkefølge for kontaktene** under **Visning av kontaktene** i **Kontakter**-appen.

Ring et nummer

Ved å gå inn på menypunktet **Ring et nummer** vil en skjerm for inntasting av telefonnummer vises. Tast inn nummeret du vil ringe til og trykk på **OK-tasten** for å starte oppringning til nummeret.

Historikk

Fra menypunktet **Historikk** får du vist en liste med alle inngående og utgående anrop med klokkeslett og dato. Ved å bla til en oppføring på historikken og trykke på **OK-tasten**, vises en ny meny med følgende punkter:

- **Ring til:** Ringe til aktuelt nummer eller kontakt.
- **Send melding:** Sende tekstmelding til aktuelt nummer eller kontakt.
- Se samtals **varighet**.
- **Lagre som ny kontakt:** Dette punktet vises kun dersom oppføringen gjelder et telefonnummer (i motsetning til en kontakts navn), og du kan her opprette en ny kontakt.
- **Tilføy på eksisterende kontakt:** Dette punktet vises dersom oppføringen gjelder et telefonnummer (i motsetning til en kontakts navn), og du kan her tilføy nummeret på en eksisterende kontakt.
- **Blokkere** eller oppheve blokkering av et nummer: Legge kontakt eller nummer til på eller fjerne kontakt eller nummer fra listen over blokkerte nummer.
- **Slette fra historikk:** Slette aktuell samtale fra historikken.
- **Slette all historikk:** Slette alle oppføringer fra historikken.

Anropsstatistikk

Fra menypunktet **Anropsstatistikk** vises månedlig oversikt med totalt antall anrop sortert på inngående og utgående anrop. Oversikten viser totalt antall anrop og total varighet for anropene. Fra punktet «Startdato månedlig syklus» kan man bestemme hvilken dato den månedlige syklusen starter.

Blokkerte nummer

Menyen **Blokkerte nummer** inneholder en liste med kontakter og telefonnumre som telefonen ikke skal ta imot anrop fra. Du kan legge til nye kontakter eller telefonnumre på denne listen fra menypunktet **Nytt blokkert nummer**. Dersom du vil oppheve blokkering av en kontakt eller et nummer, blar du til dette nummeret, trykker på **OK-tasten** og til slutt på **OK-tasten** igjen som bekreftelse.

Du kan også blokkere nummer eller oppheve blokkering av nummer fra menypunktet **Historikk**.

Meldinger

Fra punktet **Meldinger** kan du sende tekstmeldinger til kontakter på kontaktlisten eller til andre telefonnumre. Du kan skrive tekstmeldinger til flere mottakere samtidig og sjekke de forutgående samtalene dine, både inn- og utgående.

Tips:

For å finne ut hvor mange tegn som gjenstår før du når maksimalt antall i én tekstmelding, kan du trykke på **Ned-tasten**, dette vil føre til at hele meldingen leses opp etterfulgt av antall gjenstående tegn.

Send melding til kontakt

Ved å gå inn på punktet **Send melding til kontakt** vises kontaktlisten på telefonen. Gå frem på samme måte som forklart under punktet **Ringe kontakt** for å finne ønsket kontakt, og trykk på **OK-tasten** for å bekrefte. Tast inn meldingsteksten vha. tastene eller innlesningsfunksjonen og trykk igjen på **OK-tasten** for å sende meldingen.

Send melding til et nummer

Ved å gå inn på menypunktet **Send melding til et nummer**, vises en meny med tre punkter. Første punkt er **Nummer**, det andre **Tekst** og det tredje er **Sende melding**.

- **Nummer** - Tast inn nummeret tekstmeldingen skal sendes til og trykk på **OK-tasten** for å bekrefte.
- **Tekst** - Tast inn meldingsteksten som forklart ovenfor og trykk på **OK-tasten** for å bekrefte.
- **Sende melding** - Etter at nummeret og teksten er registrert, blar du til **Sende melding** og trykker på **OK-tasten** for faktisk å sende meldingen. Legg merke til at teksten du har tastet inn og nummeret kan endres helt til du faktisk har sendt meldingen ved at du går tilbake til punktene **Nummer** eller **Tekst**.

Send melding til flere mottakere

Fra punktet **Send melding til flere mottakere** åpnes en meny med tre punkter.

Første punkt er **Mottakere**, det andre **Tekst** og det siste **Sende melding**.

- **Mottakere** - Her kan du velge mottakere for tekstmeldingen enten fra kontaktlisten eller ved å taste inn andre telefonnumre. Fortsett med å legge inn mottakere helt til alle mottakerne er registrert, og gå deretter tilbake til forrige menypunkt ved å trykke på **Tilbake-tasten**. For eventuelt å slette en mottaker, åpner du aktuell mottaker og blar til **Slette mottaker**.
- **Tekst** - Registrér meldingsteksten som forklart tidligere og bekreft med **OK-tasten**.
- **Sende melding** - Etter at nummeret og teksten er registrert blar du til **Sende melding** og trykker på **OK-tasten** for faktisk å sende meldingen. Legg merke til teksten du har tastet inn og nummeret kan endres helt til du faktisk har sendt meldingen, dette gjøres ved at du går tilbake til punktene **Mottakere** eller **Tekst**.

Samtaler

Fra punktet **Samtaler** vises en liste med alle inn- og utgående tekstmeldinger, disse er sortert på enten kontakten eller nummeret de er sendt til eller mottatt fra. Ved å bla til en spesifikk kontakt eller spesifikt nummer, blir alle enkeltmeldingene fra samme kontakt eller nummer vist. Hvis du nå velger en enkeltmelding får du følgende valgmuligheter:

- **Svar** - Skrive en ny melding på sparket og sende den ved å trykke på **OK-tasten**.
- **Videresende** - Sende enkeltmeldingen videre til annen kontakt eller nummer.
- **Ringe til** - Ringe til kontakten eller nummeret samtalen gjelder.
- **Lagre som kontakt** - Dersom meldingen kommer fra et nummer som ikke er registrert på telefonen, får du opprettet en ny kontakt fra dette punktet.
- **Legge til på kontakt** - Dersom et nummer ikke er lagret på telefonen, kan du fra dette punktet legge det til på en eksisterende kontakt.
- **Slette** - Sletter enkeltmeldingen.
- **Slette samtale** - Slette samtlige inn- og utgående meldinger fra samme kontakt eller nummer.

Utkast

Når du avbryter inntasting av en melding før den er blitt sendt, vil du bli spurt om meldingen skal lagres som utkast. Under **Utkast** vil alle avbrutte meldinger du har lagret på telefonen bli vist, og du vil senere kunne hente opp et slikt utkast for å gjøre meldingen ferdig eller eventuelt lagre den på nytt.

Innstillinger for meldinger

Her kan du velge om du skal motta varslings når sendte meldinger blir levert, og om meldinger skal inneholde eventuelle aksentegn eller ikke.

Kontakter

Fra meny punktet **Kontakter** kan du hente, endre, slette og legge til kontakter. Kontaktlisten din kan også sikkerhetskopieres og importeres fra en VCF-fil. I tillegg kan du legge inn kontakter for hurtig-anrop.

Kontaktliste

På kontaktlisten vises alle kontaktene som er registrert på telefonen eller SIM-kortet. Du blar i kontaktlisten med **Høyre-** eller **Venstre-tasten**, finn ellers ønsket kontakt ved å bruke funksjonen **Finne kontakt** eller å taste inn første bokstav i kontaktens fornavn med tastaturet.

- Funksjonen **Finne kontakt** er siste oppføring i kontaktlisten, og du kommer kjapt til den dersom du står på første oppføring og trykker på **Venstre-tasten**. Når du har gått inn på funksjonen **Finne kontakt**, må du taste inn hele eller deler av navnet til ønsket kontakt. Etter at du har bekreftet tegnene du har tastet inn med **OK-tasten**, vil alle kontakter som oppfyller søkekriteriet vises.
- Ved å bruke det numeriske tastaturet og taste inn en bokstav, kan du hoppe til første kontakt hvis fornavn starter med bokstaven du har tastet inn. For eksempel: Ved å trykke tre ganger på **2-tasten** og altså få frem bokstaven C, hopper du til første kontakt som har fornavn som starter på C. Du kan deretter bla i kontaktlisten med **Høyre-** og **Venstre-tastene**.

Når du går inn på en spesifikk kontakt, får du følgende valgmuligheter:

- **Ringe til** - foretar oppringning til kontakten.
- **Sende melding** - åpner vindu for inntasting av tekstmelding som etter et du har bekreftet sendes til kontakten.
- **Sende e-post** - åpner en ny e-post der feltet **Mottaker** blir automatisk fylt ut.

- **Endre kontakt** - endring av kontaktens for- og etternavn, telefonnumre samt e-post- og post-adresse.
- **Sette ringelyd** - viser en oversikt for ringelyder som kan velges for kontakten. Valgt ringelyd vil bli lagret for kontakten, og bli spilt av når vedkommende ringer.
- **Send kontakt som visittkort** - åpner en meny der du kan velge å sende en VCF-fil med detaljerte opplysninger om kontakten enten til en kontakt eller et nummer.
- **Slette kontakt** - sletter kontakten fra kontaktlisten. Dette må bekreftes med **OK-tasten**.

Kontakter på SIM-kortet

Kontakter som er lagret på SIM-kortet vil vises i kontaktlisten. Dersom en slik kontakt slettes, vil den også slettes fra SIM-kortet. Når du endrer en kontakt som er lagret på SIM-kortet, vil den lagres som en ny kontakt på telefonen og samtidig slettes fra SIM-kortet.

Ny kontakt

En ny kontakt kan opprettes i kontaktlisten fra menypunktet **Opprette ny kontakt**. Følgende opplysninger kan lagres om en kontakt: for- og etternavn, nummer for mobiltelefon, fasttelefon, arbeidstelefon og annen telefon, e-post-adresse og postadresse. Når alle ønskede opplysninger er registrert, kan kontakten lagres fra punktet **Lagre kontakt**.

Hurtig-anrop

Inntil 10 kontakter kan lagres med hurtig-anrop. Dette gir enkel og kjapp oppringning direkte fra **Hovedmenyen** ved å trykke langt på en av siffer-tastene.

Oversikt for siffer-tastene samt **SOS-knappen** og hvilke kontakter de er tilordnet, vil vises på menyen **Hurtig-anrop**. For hvert punkt på menyen leses det opp hvilken kontakt eller nummer som er tilordnet, eller om det er noe tilordnet i hele tatt.

- **Ikke tilordnet** - betyr at det ikke er lagret noen kontakt eller nummer for hurtig-anrop på denne tasten. Ved å åpne et slikt punkt kan du legge inn en kontakt eller nummer på den.
- **Tilordnet** - dette betyr at en kontakt eller nummer er tilordnet tasten. Disse kan fjernes eller endres til en annen kontakt eller nummer.

Sikkerhetskopiering og import av kontakter

BlindShell har innebygd funksjon for å sikkerhetskopiere kontaktlisten og importere kontakter fra en VCF-fil.

Importere kontakter

- Navnet på filen det skal importeres kontakter fra skal være «Contacts.vcf». Kopiér denne filen enten til roten av mikro-SD-kortet, hvis slikt er installert, eller til mappen «temp_sd» på telefonens interne minne.
- Åpne punktet **Importere kontaktene fra fil** for å importere innholdet i filen «Contacts.vcf» til telefonens kontaktliste.
- Dersom filen «Contacts.vcf» eksisterer på begge disse lagringsstedene, vil filen på mikro-SD-kortet benyttes.
- Kontakter i filen «Contacts.vcf» som er identiske med kontakter som allerede er i kontaktlisten, vil ikke leses inn.
- Det vil leses opp en feilmelding dersom filen «Contacts.vcf» ikke finnes hverken på minnekortet eller det interne minnet.

Sikkerhetskopiering av kontaktlisten

- Åpne punktet **Sikkerhetskopiere kontaktene til fil** for å kopiere alle kontaktene i telefonens kontaktliste til en fil med navn «Contacts.vcf».

- Dersom det er installert et mikro-SD-kort i telefonen, vil filen opprettes på roten av dette minnekortet.
- Dersom det ikke er installert et mikro-SD-kort i telefonen, blir filen opprettet i mappen «temp_sd» på det interne minnet.

Visning av kontaktene

Dersom du ønsker å endre måten kontaktene dine vises på, kan du bestemme det fra dette meny punktet.

- **Rekkefølge for kontaktene** – endre rekkefølgen kontaktene vises i, enten alfabetisk etter fornavn eller alfabetisk etter etternavn.
- **Navnerekkefølge** – endrer hvordan en kontakts navn leses opp. Her kan du velge om fornavn eller etternavn skal leses opp først.

Flere apper

Under menypunktet **Flere apper** finner du flere funksjoner som utvider telefonens bruksområde. Disse appene er gruppert på følgende måte:

- **Verktøy** - inneholder forskjellige nyttige apper som Vekkerklokke, Varsel-ur, Kalender, Notater, Stemmeopptaker, Kalkulator, Værmelding og flere.
- **Kommunikasjon** - her finner du enkle klienter for e-post og meldingsappen Telegram.
- **Nettleser** - dette er en enkel internettleser
- **Media** - inneholder Musikkspiller, FM- og Internett-radio og YouTube, samt kamera- og bildeviser-funksjon.
- **Bøker** - inneholder appene Bibliotek og Bokleser.
- **Spill** – inneholder noen interaktive spill.
- **Svaksynt-apper** - inneholder verktøy som kan avhjelpe svaksynthet.

Verktøy

Menypunktet **Verktøy** inneholder følgende apper:

- **Vekkerklokke**
- **Varsel-ur**
- **Stoppeklokke**
- **Kalender**
- **Notater**
- **Stemmeopptaker**
- **Kalkulator**
- **Enhets-omregner**
- **Værmelding**
- **Oversetter**

Vekkerklokke

Med appen **Vekkerklokke** får du muligheten til å ha flere alarmforekomster i gang på telefonen samtidig, f.eks. én som gjelder for hverdagene og en annen i helgene. For hver av disse alarmforekomstene kan du stille inn klokkeslett og hvilke dager alarmen skal gjelde. Trykk på **OK-tasten** eller **Tilbake-tasten** for å stoppe alarmen når den piper.

Opprette en alarm

Du oppretter en alarmforekomst fra punktet **Ny alarm**.

- **Still klokkeslett** - tast inn fire siffer for klokkeslett. De to første sifrene gjelder for timene og de to siste for minuttene.
- **Bestem gjentakelse** - herfra styrer du hvilke dager alarmen skal gjelde. Alarmen gjelder for de dagene du velger, men legg merke til at dersom du ikke velger noen dag, vil den gjelde hver dag.
- **Lagre alarmen** - herfra blir alarmen lagret og aktivert.

Endre en alarm

Åpne den alarmforekomsten du ønsker å endre, du kan nå aktivere eller deaktivere alarmen, endre klokkeslett og bestemme hvilke dager den skal gjelde eller slette alarmen. Selv om en alarmforekomst ikke er aktivert, blir den likevel fortsatt lagret på telefonen. Ved å åpne punktet **Endre alarm** får du følgende valgmuligheter:

- **Still klokkeslett** - herfra kan du endre klokkeslettet for alarmen.
- **Bestem gjentakelse** - herfra bestemmer du hvilke dager alarmen skal gjelde for.
- **Lagre alarm** - lagrer endringene du har gjort. Dersom du vil forkaste endringene du har gjort, kan du trykke på **Tilbake-tasten**.

Varsel-ur

Dette er et enkelt varselur som spiller en melodi etter at innstilt tid er utløpt. Varsel-uret kan løpe i bakgrunnen slik at du ikke trenger å vise det på skjermen mens det teller ned. For å stoppe melodien når tiden er utløpt, trykker du på **OK-tasten** eller **Tilbake-tasten**.

Stille inn varselur-tiden og starte nedtellingen

Varselur-tiden kan kun stilles når nedtellingen ikke er aktiv, dette betyr at den hverken er i gang eller satt på pause.

- Når du åpner varsel-uret kan du velge mellom **Aktivere** og **Still varsel-ur-tiden**.
- **Aktivere** starter nedtelling med lagret varsel-ur-tid.
- Fra punktet **Still varsel-ur-tiden** vises en ny meny der du kan stille minuttene og sekundene for varsel-ur-tiden.
- Etter at du har tastet inn nye verdier for varsel-ur-tiden, vil punktet **Lagre** sørge for at de nye verdiene lagres.

Aktivere, sette på pause og avbryte nedtellingen

- Du aktiverer nedtellingen ved å åpne **Varsel-ur** og deretter velge menyunktet **Aktivere**. Nedtellingen vil starte å løpe.
- Mens nedtellingen løper, kan du enten **Pause** den (nedtellingen settes på pause på medgått tid) eller **Avbryte** den (nedtellingen avbrytes helt).
- Når nedtellingen er pauset, kan du enten **Gjenoppta** den (nedtellingen løper videre fra der den ble pauset) eller **Avbryte** den (nedtellingen avbrytes helt).

Stoppeklokke

Ved hjelp av appen **Stoppeklokke** kan du ta tiden på hvor lenge en hendelse varer. Når klokken er startet, vil den løpe helt til den stoppes. Tidtagningen kan om ønskelig stoppes for siden å gjenopptas. Klokken kan løpe i bakgrunnen, slik at du i mellomtiden kan bruke telefonen til andre ting.

Starte, gjenoppta og nullstille stoppeklokken

Starte stoppeklokken - herfra starter tidtagningen fra null. Trykk på **OK-tasten** for å stoppe tidtagningen. Etter dette får du ved å trykke på **OK-tasten** på nytt tilgang til en meny med følgende punkter:

- **Gjenoppta stoppeklokken** - starter tidtagningen fra der den tidligere ble stoppet.
- **Starte stoppeklokken på nytt** - starter tidtagningen på nytt fra null.
- **Nullstille stoppeklokken** - tilbakestiller klokken og setter den til null. Ved så å trykke på OK-tasten, åpnes menyen der du igjen kan **Starte stoppeklokken**.

Kalender

Med appen **Kalender** kan du registrere gjøremål og hendelser. Du kan opprette hendelser som varer en hel dag, hendelser som har f.eks. en times varighet eller hendelser som strekker seg over flere dager. Om ønskelig kan du bli varslet om kommende hendelser på forhånd, og hver hendelse kan gjentas med nærmere angitte intervaller.

Opprette en hendelse

Fra menyunktet **Ny hendelse** åpnes en meny der detaljerte opplysninger om hendelsen kan registreres. De to opplysningene som er påkrevet å registrere er **Navn** og **Start-dato**. Følgende felter kan legges inn når du oppretter en hendelse:

- **Navn** - Navn eller beskrivelse for hendelsen.
- **Sted** - Stedet der hendelsen skjer. Dette feltet kan også brukes til annen relevant info.

- **Start-dato** - første dag for hendelsen. Her kan du enten registrere datoen manuelt fra punktet **Tast inn datoen** eller bruke punktet **Velge dato** som viser en oversikt for kommende ukes dager.
- **Start-tidspunkt** - dersom hendelsen varer hele dagen, kan du la dette feltet stå åpent. Ellers taster du inn tidspunktet hendelsen begynner.
- **Slutt-dato** - dersom hendelsen varer én dag, bør sluttdatoen samsvare med startdatoen. Ellers kan du registrere siste dag for hendelsen.
- **Slutt-tidspunkt** - Tast inn tidspunktet hendelsen avsluttes. Dersom tidspunktet du taster inn er før starttidspunktet, blir start-tidspunktet justert til én time før slutt-tidspunktet.
- **Gjentagelse** - Dersom denne hendelsen gjentas periodevist, kan du her velge intervall.
- **Påminnelse** - Dersom du ønsker å bli påminnet om hendelsen før den starter, kan du her velge tidspunkt for varslingen.
- **Lagre hendelsen** - Her lagrer du hendelsen.

Bla i hendelser

Alle kommende hendelser finner du fra menypunktet **Hendelser**. Navn for hendelsen og dens varighet blir vist. Dersom du vil enten **Endre** eller **Slette** hendelsen, kan du trykke på **OK-tasten** for å få tilgang til disse valgmulighetene.

Bla i kalenderen

For å bla i kalenderen kan du velge punktet **Bla i kalenderen**. Velg årstall, måned og en av denne månedens uker som du vil se registrerte hendelser for. Fra punktet **Hele uken** kan du nå få vist alle hendelser for aktuell uke eller sortere hendelsene nærmere fra punktet **Etter ukedag**.

Innstillinger for Kalenderen.

I innstillingene for **Kalender**-appen kan du bestemme om offentlige høytidsdager skal være **Synlige** eller **Usynlige**. Dersom du velger at de skal være synlige, vil de vises i avtaleboken og når du blar i kalenderen. Dersom du vil benytte denne funksjonen, må det før første gangs bruk lastes ned en oversikt med offentlige høytidsdager fra internett.

Notater

Med appen **Notater** kan du lage skriftlige notater.

- Du kan opprette et notat fra menypunktet **Nytt notat**. Tast inn teksten i notatet og lagre det ved å trykke på **OK-tasten**.
- For å gå tilbake til de notatene som er lagret på telefonen, velger du menypunktet **Notat-oversikt**. Dersom du åpner et av notatene på denne oversikten, kan du deretter utføre følgende:
  - **Endre** - åpner notatet og gjør det klart for endring.
  - **Send som melding** - åpner en ny meny der du kan velge mottaker fra kontaktlisten eller registrere et telefonnummer som notatet skal sendes til.
  - **Sende notatet som e-post** - herfra åpnes en ny e-post der feltet **Tekst** automatisk vil få samme innhold som notatet.
  - **Slette** - sletter notatet.
  - **Slette alle** - sletter samtlige notater som er lagret på telefonen.

Stemmeopptaker

Med appen **Stemmeopptaker** kan du lage innspillinger med lydopptak f.eks. fra møter eller enkle huskelister.

- Ved å velge menypunktet **Start opptak** startes opptaket umiddelbart. For å avslutte opptaket trykker du enten på **OK-tasten** eller **Tilbake-tasten**.

- Fra menypunktet **Opptaks-oversikt** vises en liste med opptakene som er lagret på telefonen. Hvis du åpner et opptak fra denne listen, får du tilgang til følgende punkter:
  - **Spille av** - spiller av opptaket. For å spole bak- eller fremover i opptaket trykker du på **Venstre-** eller **Høyre-tastene**.
  - **Gi nytt navn** - herfra kan du endre navn på opptaket.
  - **Dele opptaket via e-post** - herfra åpnes en ny e-post der opptaket automatisk blir vedlagt.
  - **Slette** - sletter opptaket.
  - **Slette alle** – sletter alle opptakene som er lagret på telefonen,

Kalkulator

Med appen **Kalkulator** kan du få utført enkle regnestykker som addisjon, subtraksjon, multiplikasjon og divisjon. Tast inn regnestykker med flere tall og regnearter hvis du ønsker det. Når du trykker på **OK-tasten**, blir resultatet vist og lest opp. Resultatet kan så benyttes som første tall i et nytt regnestykke dersom du registrerer en regneart rett etter at resultatet er lest opp. De forskjellige regneartene finner du ved å trykke en eller flere ganger på **Stjerne-tasten**, mens komma ligger under **Firkant-tasten**.

Enhets-omregner

Med **Enhets-omregner**-appen kan du regne om fra en fysisk enhet for areal, vinkel, drivstofforbruk, data-minne, energi, lengde, masse, effekt, trykk, hastighet, tid, temperatur og volum til en annen enhet. I appen kan du benytte både metriske og «britiske» enheter. Du velger først hvilken type enhet du vil omregne, velger deretter hvilke måleenheter du vil omregne fra og til, og til slutt taster du inn verdien du vil omregne fra. Legg merke til at du kan skifte mellom måleenheter ved å sette samme enhet for enheten du vil omregne til som enheten du vil regne fra og omvendt. Fra menypunktet **Regne om** får du ved å trykke på **OK-tasten** vist resultatet.

Værmelding

Fra appen **Værmelding** vises temperaturen der du er samt varsel for de kommende tre dagene. Du kan også få detaljert varsel for hver av disse dagene ved å bla til ønsket dag og trykke på **OK-tasten**. Dette detaljerte varselet vil vise temperatur, vind, skyforhold, fuktighet og lufttrykk for hver tredje time på denne dagen, fra to på natten til elleve på kvelden. Du kan bla i det detaljerte varselet ved å trykke på **Venstre-** og **Høyre-tastene**. Fra menypunktet **Måleenheter** kan du velge hvilke måleenheter som benyttes på BlindShell Classic. Temperatur kan oppgis i Celsius eller Fahrenheit, og vindhastighet kan oppgis i meter pr. sekund, kilometer i timen, knop eller miles i timen. Fra menypunktet **Varsel for annet sted**, kan du skrive inn et stedsnavn og få vist værvarsel for inntil 5 steder.

Oversetter

Appen **Oversetter** brukes for å oversette ord eller setninger fra et språk til et annet, dette skjer via internett. Legg merke til at denne tjenesten ikke er tilgjengelig for norsk. Du velger hvilket språk du vil oversette fra og til, taster inn ordet som skal oversettes og blir til menypunktet **Oversette** for å få ordet eller setningen oversatt. Hvordan resultatet blir, vil kunne variere ut ifra de brukte språkkombinasjonene. For enkelte slike kombinasjoner vil det kun gis enkeltresultater, mens det for andre vil gis flere definisjoner og synonymer med mulige oversettelser som igjen kan inneholde informasjon om uttale og grammatikk. All opplesning av ord på fremmede språk blir gjort med kunstige stemmer på samsvarende språk. For å få stavet et ord, kan du bruke telefonens stave-funksjon, dette er langt trykk på **Ned-tasten**. Selve oversettelsesfunksjonen leveres som on-line-tjeneste av Yandex.Translate (<http://translate.yandex.com>) og Yandex.Dictionary (<https://tech.yandex.com/dictionary>).

Kommunikasjon

Under overskriften finner du enkle klienter for e-post og meldingsappen Telegram.

E-post

Før du kan benytte e-post-klienten på BlindShell må du ha en fungerende e-post-konto. E-post-klienten klarer kun å håndtere én e-post-konto om gangen.

Logge inn på en e-post-konto

Ved første gangs oppstart av appen **E-post** kreves det at du logger inn på e-post-kontoen din. Du gjør dette fra menypunktet **Ny konto**. Tast inn e-post-adressen din, navnet som skal vises som avsender, adressen til SMTP-server, adressen til IMAP-server samt passordet ditt. Opplysninger om SMTP- og IMAP-server finner du på e-post-leverandørens hjemmesider. Legg merke til at f.eks. for G-mail, blir adresse til SMTP- og IMAP-server automatisk registrert. Etter at du har lagret opplysningene fra menypunktet **Lagre**, vil BlindShell forsøke å logge seg inn på kontoen. Dersom dette lykkes, vil menypunktet **Ny e-post** vises. Innlogging på e-post-kontoen kan ta litt tid avhengig av hastigheten på internett-tilkoblingen du bruker. Fra menypunktet **Redigere konto** kan du endre opplysningene for e-post-kontoen din eller slette kontoen om du vil gjøre det.

Viktig merknad: Enkelte leverandører krever i sine respektive e-post-apper at du aktiverer bruk av tredjeparts apper. Pass derfor på at IMAP-tilgang via tredjeparts apper er aktivert.

Skrive en ny e-post

Når du vil skrive en ny e-post, gjør du dette fra menypunktet **Ny e-post**. I punktet **Mottaker** kan du enten legge inn en e-post-adresse fra kontaktlisten din, i så tilfelle må det allerede være registrert slik adresse for kontakten du vil sende e-posten til, eller registrere adressen manuelt ved inntasting med tastaturet. Du kan legge til flere mottakere etter ønske. Tast inn **Emne** og **Tekst** for e-posten og send e-posten fra menypunktet **Sende**. Menyten med e-posten blir værende åpen til BlindShell har lyktes med å sende den. Med en gang e-posten er sendt, går telefonen tilbake til startskjermen for e-post-kontoen. Dersom BlindShell ikke klarte å sende e-posten, kan du prøve å sende den på nytt, eller avbryte og lagre den som utkast slik at du kan fortsette på e-posten senere. Dersom du vil legge ved et bilde eller opptak som du har på telefonen, kan du gjøre dette fra punktet **Vedlegg**.

Dersom du ikke klarer eller ikke vil sende e-posten med det samme, kan du trykke på **Tilbake-tasten**, det vil da vises en meny med følgende to valgmuligheter:

- **Lagre som utkast** - avslutt innskriving av e-posten og lagre den som utkast. Du vil da senere kunne finne den igjen i mappen **Utkast** slik at du kan hente den frem for fullførelse og sending.
- **Ikke lagre som utkast** - avslutte innskriving av e-posten og forkaste den.

Bla i e-postene

Dersom du vil kikke gjennom e-postene dine i **Innboks** eller annen mappe, går du til ønsket mappe og flytter deg rundt i den med **Venstre-** og **Høyre-tastene**. For å lese en spesifikk e-post blar du til den og trykker på **OK-tasten**. Mens du leser innholdet i en e-post, vil et trykk på **OK-tasten** vise en meny med følgende punkter:

- **Svare** - Sende svar til opprinnelig avsender. Dette åpner en ny e-post med forhåndsutfyllt mottaker og emne.
- **Svare alle** - sende svar til opprinnelig mottaker og alle oppført for mottak av kopi. Dette åpner en ny e-post med forhåndsutfylte mottakere og emne.
- **Videresende** - sende e-posten videre til noen andre. Dette åpner en ny e-post med forhåndsutfyllt emne og tekst, her må du altså taste inn mottaker.

- **Vedlegg** - fra dette punktet vises en oversikt med eventuelle vedlegg. Hvis telefonen har støtte for vedleggenes formater, kan du fortsette ved å trykke på **OK-tasten**. Dersom vedlegget er et dokument eller en tekst-fil i PDF-, Word- eller PowerPoint-format, kan du få det lest opp fra punktet **Lese opp dokumentet**. Dersom vedlegget er et bilde, får du vist det fra punktet **Vise bildet**. Fra punktet **Lagre bildet** blir bildet lastet ned og lagret på telefonen slik at du senere kan se på det fra **Bildeviser**, dette punktet finner du under **Flere apper - Media**. Når det gjelder vedlagte opptak, kan du på samme måte **Spille av opptaket** eller **Lagre opptaket**.
- **Legge avsender til som kontakt** - Opprette en ny kontakt i kontaktlisten eller oppdatere en eksisterende kontakt med e-post-adresse.
- **Slette** - Sletter e-posten.

Innstillinger for e-post

Etter at du har fått logget inn på e-post-serveren du benytter, kan du gå inn på innstillingene for e-post. Bla til punktet **Innstillinger for e-post** på startskjermen for e-post og åpne de tilgjengelige punktene.

- Fra punktet **Redigere konto** kan du endre opplysningene som brukes ved innlogging på serveren.
- Fra punktet **Se etter e-post i bakgrunnen** kan du bestemme hvor ofte telefonen skal se etter ny e-post. Dersom denne funksjonen aktiveres, vil telefonen automatisk kontrollere om du har fått ny e-post, dette vil da skje uten at det vises på telefonen. Dersom du har fått ny e-post, vil du bli varslet om dette under **Oversette hendelser** på **Hovedmenyen**.

Telegram

Telegram er en app som vha. meldinger sendt via internett gjør at du kan kommunisere med andre.

Registrering

For å kunne bruke appen **Telegram**, må du registrere telefonnummeret ditt. Første gang du åpner **Telegram**, vil derfor en registreringsskjerm vises. Tast nå inn telefonnummeret ditt. Dersom det allerede finnes en konto for dette nummeret, vil du få tilsendt en SMS med en bekreftelseskode. Etter at du har bekreftet denne koden, blir du logget inn.

Dersom dette er første gang du logger inn på **Telegram**, må du nå taste inn for- og etternavn som siden vil være synlige for andre brukere av **Telegram**. Når du har gjort dette, er du klar til å bruke **Telegram**.

Meny

På menyen for **Telegram** finner du følgende punkter:

- **Samtaler** - oversikt med samtaler.
- **Kontakter** - oversikt med kontakter som er registrert på **Telegram**.
- **Grupper** - herfra kan du håndtere gruppesamtaler.
- **Innstillinger** - herfra kan du endre verdier for innstillingene i **Telegram**.

Samtale

En samtale inneholder en meldingsutveksling med andre som bruker **Telegram**. I **Telegram** kan det være to forskjellige typer samtaler, dette er samtaler med én kontakt eller samtaler med en gruppe. Hvis ikke du har noen aktive samtaler, vises meldingen «Ingen oppføringer». Du kan opprette nye samtaler både fra **Kontakter** og **Grupper**.

Hver enkelt samtale på listen kan åpnes. Du kan deretter benytte **Venstre-** og **Høyre-tastene** til å bla igjennom samtalens enkeltmeldinger fra den nyeste til den eldste.

Fra hver enkeltmelding kan du gjøre følgende:

- **Ny melding** - her åpnes en skjerm for inntasting av en ny melding.
- **Svar på melding** - her åpnes en skjerm for inntasting av svar på en melding.
- **Ny lydmelding** - åpner opptakeren for opprettelse av en lydmelding.
- **Sende fil** - det er mulig å sende et bilde eller en lydfil som du har lagret på telefonen.
- **Slette melding** - herfra kan du slette en enkeltmelding.
- **Info** - her finner du detaljer om en meldings status og når den ble sendt.
- **Spill av lydmelding** - dersom du har mottatt en lydmelding, kan den spilles av herfra.
- **Vise bilde** - dersom du har mottatt et bilde, kan det vises herfra.
- **Lagre bilde** - dersom du har mottatt et bilde, kan du herfra lagre det.
- **Spill av lydfil** - dersom du har mottatt en lydfil, kan den spilles av herfra vha. appen **Musikkspiller**.
- **Laste ned lydfil** - lydfiler kan lastes ned for bruk som musikk, alarmlyder eller ringelyder.

Kontakter

Fra dette menypanelet kan du behandle kontaktene dine.

- **Kontaktliste** - denne listen inneholder alle kontaktene på telefonen som er registrerte hos **Telegram** samt kontakter som er blitt opprettet i **Telegram**. Telefonkontaktene kan ikke slettes fra **Telegram**.
Etter at du har åpnet en kontakt på kontaktlisten, kan du **endre kontakt, slette kontakt** eller **åpne en samtale** for denne kontakten.
- **Opprette kontakt** - herfra er det mulig å opprette kontakter som ikke finnes i telefonens kontaktliste. Du må da taste inn kontaktens telefonnummer og om ønsket for- og etternavn. Husk til slutt å **lagre kontakt**. Dersom telefonnummeret er registrert i **Telegram**, vil kontakten bli lagret og være synlig i kontaktlisten.

Grupper

Fra menypanelet **Grupper** kan du behandle gruppesamtaler. Gruppesamtaler virker på samme måte som samtaler med én kontakt, men omfatter som navnet sier en gruppe eller mao. flere kontakter samtidig.

- **Gruppeliste** - viser en oversikt over gruppesamtaler du deltar i. Her kan du **åpne samtale** eller **endre navn** dersom du har tillatelser til dette.
Fra punktet **endre deltakere** er det mulig å legge til eller fjerne deltakere fra en samtale såfremt de finnes på kontaktlisten for **Telegram**.
Dersom du velger **forlate samtalen**, blir du fjernet fra samtalen og kan ikke lenger se de tidligere meldingene.
- **Opprette ny gruppe** - for å opprette en ny gruppe, er det nødvendig å taste inn et navn fra punktet **Gruppenavn**. Deretter er det nødvendig å legge til deltakere i den nye gruppen fra punktet **Velge deltakere**.

Så for du har åpnet en gruppesamtale, blir enkeltmeldingene i samtalen vist og hvilken deltaker som har sendt dem.

Du har muligheten til å svare på enkeltmeldinger på samme måte som i vanlig muntlig samtale.

Innstillinger

Fra dette menypanelet kan du endre verdi for innstillingene for enkelte funksjoner i **Telegram**:

- **Beholde tilkobling i bakgrunnen** - for dette punktet er det to valgmuligheter. **Tilkobling i bakgrunnen påslått** betyr at meddelelser fra **Telegram** blir mottatt i bakgrunnen. Når du f.eks. mottar en ny melding, vil du varsles om dette på BlindShells meny punkt **Oversette hendelser**. Dersom **Tilkobling i bakgrunnen avslått** er valgt, betyr dette at når du går ut av **Telegram**, vil du ikke bli varslet om nye meldinger i hele tatt.
- **Visning av sist sett for andre deltakere** - herfra kan du se når en deltaker i en samtale sist var aktiv på **Telegram**. Dersom **Sist sett: Viser** er valgt, vil det i samtalelistens info om deltakerne bli vist når de sist var aktive på **Telegram** (f.eks. for 2 timer side).
- **Logge ut** - herfra logger du ut av **Telegram**. Neste gang du vil bruke **Telegram**, må du derfor logge deg inn på nytt.

Nettleser

Med appen **Nettleser** kan du surfe på internett. Når du åpner **Nettleser**, vises dens meny. Du kan senere avslutte **Nettleser** ved å trykke på **Tilbake-tasten**.

Nettleser har følgende meny punkter:

Lese en side

Fra dette meny punktet hopper du tilbake til sist viste internettside, dette punktet vises kun dersom en side allerede har vært åpnet.

Sette inn URL eller søke etter

Fra dette meny punktet kan du taste inn enten en URL, dette er en internettside, eller en søkestreng som kan brukes av en søkemotor. Dersom det du taster inn tolkes som en URL, hopper nettleseren direkte til denne internettsiden, hvis ikke vil det du taster inn tolkes som en søkestreng som en søkemotor dermed bruker til utføre et søk på internett. Legg merke til at du ikke trenger å taste inn hele URLer, f.eks. vil «google.com» tolkes som «https://www.google.com».

Bokmerker

Fra dette meny punktet kan du behandle bokmerkene dine.

Oversikt bokmerker

Herfra åpnes en liste med alle bokmerker som er blitt lagret på BlindShell. Trykk på **OK-tasten** for å velge om du vil åpne eller slette bokmerket.

Lagre bokmerke

Setter bokmerke for gjeldende side, dette kan kun gjøres dersom samme side ikke er blitt bokmerket tidligere.

Navigering

Fra dette meny punktet kan du behandle eller bla i historikken for **Nettleser**.

Historikk

Fra dette meny punktet kan du enten vise **Historisk oversikt** eller **Tømme historikken**.

Historisk oversikt

Oppføringene på **Historisk oversikt** er gruppert som følger:

- **I dag** - nettsidene du har besøkt i dag.
- **I går** - nettsidene du besøkte i går.
- **Siste uke** - nettsidene du har besøkt siste 7 dager.

- **Siste måned** - nettsidene du har besøkt siste måned.
- **Alt** - alle nettsidene du har besøkt.

Ut ifra hver enkelt gruppering kan du trykke på **OK-tasten** for å få vist de tidligere besøkene dine, trykk igjen på **OK-tasten** for å velge om du vil åpne eller slette aktuell oppføring.

Tømme historikken

Ved å trykke på **OK-tasten** vil historikken bli slettet, dette kan kun gjøres dersom historikken ikke allerede er tom.

Laste inn på nytt

Trykk på **OK-tasten** for å laste inn siden på nytt, dette kan kun gjøres dersom en side tidligere er blitt lastet inn.

Tilbake

Trykk på **OK-tasten** for å gå tilbake til forrige viste side i henhold til historikken.

Fremover

Trykk på **OK-tasten** for å gå fremover til neste viste side i henhold til historikken.

Søke på siden

Fra dette menyunktet kan du taste inn en søkestreng som du ønsker å finne på gjeldende side. En side må allerede være lastet inn for at denne funksjonen skal være tilgjengelig. Etter at du har tastet inn en søkestreng, kan du med **Venstre-** og **Høyre-tastene** navigere til steder på siden der teksten i søkestrengen finnes. Du avslutter denne søkefunksjonen ved å gå tilbake til **Standard navigering** ved å trykke på **1-tasten**.

Innstillinger

Fra dette menyunktet kan du som følger endre verdi for enkelte funksjoner i **Nettleser**:

Lydsignaler

Herfra kan du bestemme hvilke hendelser i **Nettleser** som skal varsles med lydsignaler. Som standard blir alle hendelser unntatt lenker varslet med oppleste meldinger.

Søkemotor

Fra dette menyunktet kan du velge hvilken søkemotor som skal benyttes ved søk på internett fra menyunktet **Sette inn URL eller søke etter**.

Andre innstillinger

Fra dette menyunktet vises følgende to punkter:

- **Overlagt tekst** - gjennomiktig, overlagt tekst i økt størrelse vises over innholdet på siden.
- **Privat-modus** - i **Privat-modus** vil ikke sidene du besøker bli vist på historikken.

Nedlastede filer

Fra dette menyunktet vises en oversikt med nedlastede filer. Ved å trykke på **OK-tasten** kan du velge å slette en slik fil. Legg merke til at du må benytte en tilkoblet PC for å få tilgang til innholdet i de nedlastede filene som er lagret i mappen «Download».

Hjelp

Fra dette meny punkt vises en oversikt med snarveiene som ligger under **nummertastene**, disse snarveiene kan brukes ved navigering på en side og blir nærmere forklart i følgende avsnitt.

Bruk av nettleseren

Ved å taste inn en URL eller en søkestreng, åpne et bokmerke eller åpne en oppføring fra **Historisk oversikt*** vil tilsvarende internettside åpnes. Innlasting av en side varsles med meldingen «Innlasting pågår» eller tilsvarende lydsignal.

Etter at en side er korrekt innlastet, varles dette med meldingen «Innlesning var vellykket» eller tilsvarende lydsignal.

Dersom siden ikke kunne lastes inn pga. feil ved internettkoblingen, varsles dette med meldingen «Innlasting feilet» og en «Feilmeldings-side» med detaljert info om problemet vil vises.

Etter at en side er lastet inn, blir dens første element lest opp, og etter dette kan du bla eller navigere på siden.

Du flytter fra element til element på siden ved å trykke på **Venstre-** og **Høyre-tastene**.

Med **Høyre-tasten** hopper du til neste element, og med **Venstre-tasten** til forrige. Hvis det hverken finnes et forrige eller et neste element, blir dette lest opp.

Ved å trykke på **Ned-tasten** blir teksten for gjeldende element repetert. Ved å trykke på **OK-tasten** blir om mulig gjeldende element åpnet, dersom dette er et element som krever inntasting, blir en skjerm for inntasting nå vist.

Ved å trykke på **Opp-tasten** blir status for telefonen lest opp.

Ved å trykke på **Tilbake-tasten** vil du gå tilbake til hovedmenyen for **Nettleser**.

Med **Lydstyrke ned-** og **Lydstyrke opp-tastene** endres lydstyrken, men tastene kan også vha. lange trykk benyttes til å lese inn tekst.

For å kunne navigere mest mulig effektivt på en side, har du følgende valgmuligheter for å styre navigeringen:

- **Standard**– Navigere til og utforske hvert element på en side i logisk rekkefølge.
- **Overskrifter** – Navigere fra overskrift til overskrift med nivå fra 1 til 6.
- **Kontrollelementer** – Navigere etter kontrollelementer som tabeller og ulike type knapper på siden.
- **Lenker** – Navigere etter lenker.
- **Ord** – Navigere ett ord om gangen.
- **Landemerker** – Navigere etter ARIA landemerker.

Du kan styre nettleseren ved hjelp av snarveier som ligger på **nummertastene** på følgende måte:

- **1-tasten** – Standard navigering.
- **2-tasten** – Navigering etter Overskrifter.
- **3-tasten** – Navigering etter Kontrollelementer.
- **4-tasten** – Navigering etter Lenker.
- **5-tasten** – Navigering etter Ord.
- **6-tasten** - Navigering etter Landemerker.
- **7-tasten** – Hoppe til Toppen av siden.
- **8-tasten** – Veksle av og på for automatisk opplesning fra neste element.
- **9-tasten** – Hoppe til Bunnen av siden.
- **Stjerne-tasten** - Gå tilbake vha. Historikken.
- **0-tasten** – Få lest opp gjeldende sides tittel og gjeldende navigerings-modus.
- **Firkant-tasten** - Åpner **Hjelp** med oversikt over nummertastenes snarveier.

Media

Under overskriften **Media** ligger apper der du kan høre på radiosendinger, dine egne musikkfiler eller YouTube. I tillegg finner du her appene **Kamera** og **Bildeviser**. Følgende apper er plassert under **Media**:

- **Musikkspiller.**
- **Internett-radio.**
- **YouTube.**
- **FM-radio.**
- **Kamera.**
- **Bildeviser.**

Musikkspiller

For å kunne benytte appen **Musikkspiller** må du først kopiere lydfiler til «Music»-mappen enten på telefonens interne minne eller et SD-kort. Dette gjøres ved at du vha. en USB-kabel kobler telefonen sammen med datamaskinen der lydfilene er lagret.

Windows-maskiner

Telefonen bør bli gjenkjent som en ekstern disk. Bruk utforskeren på datamaskinen og kopiér lydfilene fra datamaskinen til telefonen. Dersom telefonen ikke blir gjenkjent, må du installere de siste oppdateringene for datamaskinen og sjekke at det finnes en MTP-driver på den.

Apple-maskiner

For å kopiere lydfiler fra en Mac til telefonen, må programmet «Android File Transfer» installeres. Programmet kan lastes ned fra <https://www.android.com/filetransfer/>

Linux-maskiner

Telefonen bør automatisk bli gjenkjent av datamaskinen. Benytt et program med utforsker-funksjon til å kopiere lydfilene dine.

Hvordan velge musikkfiler

Når du vil høre på musikk- eller lydfiler, må du først velge filen du vil spille av. Dette kan du gjøre fra følgende fire meny punkter:

- **Alle melodier** - viser en liste med alle lydfilene på telefonen sortert på navn.
- **Artister** - Viser en liste med alle artistene i alle lydfilene på telefonen. Etter at du har valgt en artist, kan du bla i vedkommendes melodier eller albumer.
- **Albumer** - viser en liste med alle albumene på telefonen. Etter at du har valgt album, blir melodiene i dette albumet vist.
- **Favoritter** - viser en liste med lydfiler som du har merket som favoritt.

Hvert av disse meny punktene har en egen søkefunksjon, denne er alltid plassert nederst i listen. Du kommer kjapt til **Søk** ved å trykke på **Venstre-tasten** når du står på første melodi i listen.

Spille av lydfiler

Med meny punkt **Gjenoppta avspilling** vil avspillingen fortsette på den lydfilen som ble spilt forrige gang du brukte appen **Musikkspiller**. Hvis du velger en spesiell fil fra et av meny punktene ovenfor, startes avspilling av denne filen med en gang. Avspillingen er alltid satt opp til å repetere alle melodier i valgt mappe. Under avspilling er følgende handlinger mulig:

- Trykk på **Venstre-** eller **Høyre-tasten** vil hoppe til forrige eller neste melodi på listen.
- Trykk på **Tilbake-tasten** mens avspilling pågår, vil pause avspillingen.

- Trykk på **Tilbake-tasten** når avspillingen er på pause, går tilbake til visning av melodilisten.
- Trykk på **OK-tasten** mens avspilling er på pause, vil gjenoppta avspillingen.
- Trykk på **OK-tasten** mens avspilling pågår, vil stoppe avspillingen midlertidig og vise en meny med punktene **Forflytning i melodien** og **Lagre som favoritt** eller **Slette fra favoritter**. Etter at du har brukt en av disse valgmulighetene eller gått tilbake fra denne menyen, vil avspillingen gjenopptas.
- Med menypunktet **Forflytning i melodien** vil virkemåten til **Venstre-** og **Høyre-tastene** endres. Trykk på disse vil nå hoppe ti sekunder bakover eller fremover i melodien. Dersom du ikke trykker på noen av tastene i løpet av ti sekunder, får tastene tilbake sin vanlige virkemåte.

Internett-radio

Med appen **Internett-radio** kan du høre på radiosendinger fra internett. Sendingene kan velges etter opprinnelsesland eller innholdskategori. Ved å trykke på **OK-tasten** når en stasjon spilles av, kan du lagre stasjonen som favoritt.

- **Gjenoppta avspilling** - herfra fortsetter avspilling av den stasjonen du sist hørte på da du brukte appen.
- **Populære stasjoner** - viser en liste med de mest populære stasjonene i landet ditt. Her kan du finne opptil 90 stasjoner.
- **Kategorier** - viser en liste med radiostasjoner sortert etter innholdskategori. Velg kategori for å få vist en liste med stasjoner innenfor kategorien.
- **Land** - viser en liste med verdensdeler og land. Etter at du har valgt et land, vil menypunktene **Populære stasjoner**, **Kategorier**, og **Søk** inneholde stasjoner for dette landet.
- **Favoritter** - viser en liste med stasjonene som er blitt lagret som favoritter.
- **Søk** - herfra kan du søke etter en radiostasjon ved å taste inn dens navn. Du kan taste inn både hele navnet eller en del av det. Alle stasjoner som oppfyller søkekriteriet vi bli vist.

NB! Du må være tilkoblet internett enten via WiFi-nettverk eller mobildata for å kunne bruke appen **Internett-radio**.

YouTube

Med appen **YouTube** kan du spille av billedmateriale som er lagt ut på YouTubes servere.

På Start-skjermen for appen **YouTube** finner du følgende valgmuligheter:

- **Søk etter** - herfra kan du søke etter videoer eller kanaler.
- **Historikk** - viser en oversikt for videoer som er avspilt på telefonen.
- **Favoritter** - viser en liste med favorittvideoer og -kanaler.
- **Kategorier** - herfra kan du bla i de nyeste videoene sortert etter forskjellige kategorier.

En **Oversikt for videoer** er resultat etter et søk, resultat etter valg av kategori eller en liste med brukerens favoritter eller historikk etc.

Oversikten vil inneholde de aktuelle videoene - bla til ønsket video og trykk på **OK-tasten** for å få vist følgende valgmuligheter for videoen:

- **Spill av fra begynnelsen** - starter avspilling av videoen fra begynnelsen
- **Gjenoppta avspilling** - starter avspilling av videoen fra punktet der du stoppet den forrige gang.
- **Søk i lignende videoer** - viser en liste med lignende videoer.
- **Hopp til kanal** - herfra kan du hoppe til kanalen til utgiveren av videoen slik at du kan se andre videoer med samme opphav.

- **Lagre i favoritter** - herfra kan du lagre videoen som en favoritt.
- **Slette fra historikken/favoritter** - herfra sletter du en video fra historikk eller favoritter.
- **Info om videoen** - herfra vises informasjon om videoen, slik som utgivelsesdato eller en kort beskrivelse av innholdet.

Faktisk avspilling av en video skjer fra **Video-avspillings-skjermen**.

Bruk **OK-tasten** til å starte avspilling eller å sette avspillingen på pause.

Bruk **Venstre-tasten** for å spole bakover i videoen og **Høyre-tasten** for å spole framover.

Spoling fram- eller bakover når avspilling er i gang, vil skje med 10 sekunder hver gang du trykker på **Venstre-** eller **Høyre-tasten**. Når avspillingen er på pause, vil du hoppe ett minutt fram- eller bakover når du trykker på de samme tastene.

Innstillinger for YouTube:

Fra punktet **Videomodus** får du tre valgmuligheter, og disse er **Portrettvisning**, **Landskapsvisning** og **Kun lyd**.

- **Portrettvisning** er standard, videoen vil vises midt på skjermen.
- I **Landskapsvisning** må du snu telefonen 90 grader med klokken, bildene blir større i denne visningen.
- Dersom du bruker valget **Kun lyd**, unngår du at telefonen laster ned og viser data som har med bilder å gjøre, den bryr seg kun om videoenes lydinnhold. Dersom du kun er interessert i lydinnholdet, er dette en grei måte å begrense bruk av mobildata.

Merknad:

- Alle videoer på YouTube har sin opprinnelse hos uavhengige opphavspersoner. BlindShell er ikke tilknyttet YouTube-plattformen eller innholdets opphavspersoner på noen måte, og kan ikke holdes ansvarlig for innhold du finner på YouTube.
- BlindShell kjører YouTube i anonym modus. BlindShell hverken trenger eller støtter brukerinnlogging på YouTube. Innhold fra YouTube Premium eller innhold med aldersrestriksjoner er derfor ikke tilgjengelig på BlindShell.
- Oversikter med favorittvideoer, historikk eller kanaler som er lagret på din BlindShell er ikke synkronisert med andre enheter som benytter din private YouTube-konto.
- Det kan være at enkelte videoer eller videostreamer benytter videoformater som ikke støttes av BlindShell og derfor ikke kan vises på telefonen.

FM-radio

Telefonen har innebygget mottaker for FM-radio. For at denne appen skal fungere må hodetelefoner være tilkoblet. Hodetelefonene fungerer som antenne, og uten disse vil det være svært dårlige mottaksforhold.

Høre på en radio-stasjon.

- Fra menypunktet **Spill av radio** startes avspilling av samme stasjon som du hørte på sist du brukte appen **FM-radio**.
- Trykk på **Venstre-** eller **Høyre-tasten** vil automatisk hoppe til forrige eller neste stasjon uten manuelt å måtte søke etter dem.
- Trykk på **Ned-tasten** vil lese opp frekvens for stasjonen samt stasjonsnavnet hvis dette er tilgjengelig.

Andre valgmuligheter for FM-radio.

Dersom du trykker på **OK-tasten** når en radiostasjon spilles av, får du følgende valgmuligheter:

- **Lagre som favoritt** - merker stasjonen som favoritt, den vil da kjapt kunne velges fra menypunktet **Favoritter**.

- **Lyd i høyttaler** - lyden vil høres i høyttaleren i stedet for de tilkoblede hodetelefonene. Når lyden er i høyttaleren, kan du flytte lyden tilbake til hodetelefonene fra menypunktet **Lyd i hodetelefonene**.
- **Manuell søking** - endrer søkemetode fra automatisk til manuell. I manuelt søk vil trykk på **Venstre-** og **Høyre-tastene** endre frekvensen nedover eller oppover i steg på 0,1 MHz i stedet for å hoppe direkte til forrige eller neste stasjon. Når du har valgt **Manuell søking**, går du tilbake til **Automatisk søking** ved å trykke på **OK-tasten** og deretter velge **Automatisk søking**.
- **Tast inn frekvensen** - herfra kan du taste inn frekvensen for stasjonen manuelt.

Kamera

Telefonen har en enkel kamerafunksjon som kan benyttes til å ta bilder med det innebygde kameraet. Kameraet er plassert høyt oppe på telefonens bakside, litt til venstre for **SOS-knappen**. Alle bilder du tar, kan merkes med en kort bildebeskrivelse som blir lest opp når du senere ser på bildene.

Bruk av kameraet:

- Åpne appen **Kamera**. Så lenge kameraet er aktivt, vil en gjentakende klikkeklyd høres.
- Hold kameraet mot gjenstanden eller motivet du vil ta bilde av.
- Trykk på **OK-tasten** for å ta bildet. En lett gjenkjennelig «lukker»-lyd vil høres når kameraet har tatt bildet. Prøv å holde telefonen helt stille mens bildet tas.
- Etter at bildet er tatt, vises en meny der du kan velge mellom **Vise bildet** eller **Lagre bildet**. Fra menypunktet **Vise bildet** kan du få vist bildet slik det ble tatt. Dersom du ikke vil beholde bildet, kan du nå trykke på **Tilbake-tasten** for å gå tilbake til bildetagningsmodus.
- Når du velger menypunktet **Lagre bildet**, blir du bedt om å spille inn en kort beskrivelse på inntil 5 sekunder for bildet. Denne bildebeskrivelsen blir senere avspilt når du ser på bildene dine slik at det blir enklere å skille dem fra hverandre.
- Etter at bildet er blitt lagret, vil telefonen gå tilbake til bildetagningsmodus der du kan fortsette å ta bilder. Trykk på **Tilbake-tasten** for å lukke appen **Kamera**.

Bildeviser

Appen **Bildeviser** er en enkel funksjon for å se på bildene på telefonen.

Det finnes to mapper for bildene på telefonen: **Kamera-bilder**, som inneholder bilder som er tatt med telefonen, og **Andre bilder**, som inneholder bilder du har kopiert til telefonen fra en datamaskin.

- Når du åpner appen **Bildeviser**, vil det siste bildet du har tatt bli vist. Bildet vises på skjermen og den innspilte bildebeskrivelsen spilles av.
- Du kan bla frem- eller bakover i bildene dine med **Høyre-** og **Venstre-tastene**. Hver gang et nytt bilde vises, blir bildebeskrivelsen spilt av.
- Du kan se på bildene dine i kronologisk rekkefølge eller sortert pr. måned.
- Ved å trykke på **OK-tasten** blir menyen for bildet vist. Her finner du følgende menypunkter: **Zoom**, **Dele bildet**, **Bildeinformasjon**, **Endre bildebeskrivelse**, **Slette bildet**.

Zoome inn.

Dersom du trenger å forstørre bildet, kan du gjøre dette fra menypunktet **Zoome inn** i menyen for bildet. Så fort du benytter zoom-funksjonen, blir aktuelt zoom-nivå lest opp, tilgjengelige nivåer er 2, 4, 8 og 16. Når du har zoomet inn, kan du bruke **Opp-**, **Høyre-**, **Ned-** og **Venstre-tastene** til å forflytte deg i bildet. Dersom du vil redusere zoom-nivået, kan du gjøre det fra menypunktet **Zoome ut**. Legg merke til at du må zoome helt ut før du kan hoppe til neste bilde, dette fordi tastene på navigeringsfeltet under zooming brukes til forflytning i bildet.

Dele bildet.

Bilder på telefonen kan deles med andre på to måter, enten via melding eller e-post. Fra dette meny punkt kan du dele et bilde du har tatt med andre personer som kan ha glede av det. Dette kan være nyttig dersom du trenger å spørre seende om hjelp eller rett og slett ønsker at andre skal få se bildet du har tatt.

- **Dele bildet via e-post:** Herfra åpnes en ny e-post der bildet automatisk blir vedlagt. Mottakeren av e-posten vil kunne åpne og lagre det vedlagte bildet.
- **Dele bildet via melding:** Herfra åpnes en ny melding der en link til bildet automatisk blir satt inn. Vha. denne linken vil mottakeren av meldingen kunne åpne og lagre bildet. For å dele bildet må telefonen ha internett-forbindelse enten på WiFi eller mobildata. Bildet blir kryptert og lastet opp til en server hos BlindShell. Mottageren vil deretter motta en tekstmelding med en lenke til bildet slik at han kan se det.

Bildet kan vises på de aller fleste smarttelefoner eller andre telefoner med innebygget nettleser. Den tilsendte lenken kan om ønskelig også videresendes til andre eller manuelt kopieres slik at man kan se bildet ved hjelp av nettleseren på en datamaskin. BlindShell benytter ikke MMS til denne funksjonen, og abonnementet ditt vil kun bli belastet for tekstmeldingen og databruken dersom mobildata benyttes ved overføringen.

Personvern-opplysninger: Alle bilder som sendes med denne funksjonen er kryptert med kontrollsiffer (AES) under hele overføringen. Nøkkelen for dekryptering blir sendt i tekstmelding og kun til mottageren du selv velger, aldri til noen andre. Selv om det krypterte bildet lagres på BlindShells servere, kan ingen andre enn mottageren av tekstmeldingen, selv ikke de ansatte hos BlindShell, se det krypterte bildet uten å ha nøkkelen for dekryptering.

Krypterte data blir lagret i minst 14 dager etter at dataene er lastet opp.

Bildeinformasjon.

Her kan du få lest opp enkel informasjon om bildet, slikt som dato og klokkeslett da det ble tatt, samt bilde- og filstørrelse.

Endre innspilt beskrivelse.

Fra dette meny punkt kan du endre innspilt beskrivelse for bildet, du blir bedt om å lese inn en ny beskrivelse som vil erstatte den opprinnelige.

Slette bildet.

Fra dette meny punkt kan du slette bildet, du må her bekrefte slettingen.

Bøker.

Under overskriften **Bøker** finner du appene **Bokleser** og **Bibliotek**. Ved hjelp av appen **Bokleser** får du lest favorittbøkene dine, mens du ved hjelp av appen **Bibliotek** kan få lastet ned bøker du ønsker å lese fra biblioteker med online-service. I skrivende stund vil disse appene ikke kunne benyttes mot Norsk Lyd- og Blindeskriftsbibliotek (NLB).

Bokleser.

For å benytte appen Bokleser, må du først laste ned bøker ved hjelp av appen **Bibliotek**. Tilgjengelig bibliotek er i skrivende stund Librivox, der du finner bøker som kan lastes ned gratis.

Startskjerm.

- **Sist leste bok** - viser den sist leste boken.
- **Bokliste** - viser en liste med alle bøkene dine.
- **Bokmerker** - viser en liste med bokmerker som du har opprettet.

Meny for boken.

Etter at du har valgt en bok, får du følgende valg:

- **Fortsette å lese** - fortsetter opplesningen fra posisjonen der du avsluttet forrige gang du leste denne boken.
- **Lese fra begynnelsen** - starter opplesningen fra begynnelsen av boken. Bortsett fra eventuelle bokmerker du har opprettet i boken, vil appen dermed ikke huske hvor langt du tidligere var kommet i den.
- **Bla i innholdet** - herfra kan du bla i bokens innhold etter kapitler og deler.
- **Bokmerker** - viser en liste med bokmerker som er opprettet i boken.

Når du hører på en bok.

- Trykk på **Venstre-** eller **Høyre-tasten** vil hoppe til forrige eller neste del i boken.
- Trykk på **Tilbake-tasten** mens opplesning pågår, vil pause opplesningen.
- Trykk på **Tilbake-tasten** når opplesningen er pauset, vil hoppe tilbake til visning av gjeldende bok i boklisten.
- Trykk på **OK-tasten** når opplesningen er pauset, gjenopptar opplesningen.
- Trykk på **OK-tasten** når opplesningen pågår, vil midlertidig stoppe opplesningen og vise menyen **Opplesnings-meny** med flere valgmuligheter. Etter at du har valgt en av disse eller har gått tilbake fra denne menyen, vil opplesningen gjenopptas.

Opplesnings-meny.

På **Opplesnings-menyen** finner du følgende punkter:

- **Forflytning i boken** - dette vil endre virkemåten på **Venstre-** og **Høyre-tastene**. Trykk på disse tastene vil nå hoppe 10 sekunder bakover eller fremover i boken. Dersom du ikke trykker på noen av tastene i løpet av ti sekunder, får tastene tilbake sin vanlige virkemåte.
- **Hopp til antall prosent av boklengden** - herfra kan du hoppe til en gitt posisjon i en bok, angitt i prosent av boklengden, 50 % vil bety midt i boken.
- **Legg til bokmerke** - oppretter et bokmerke på gjeldende posisjon i boken. Når bokmerket opprettes, blir du bedt om å registrere et navn på det. Dersom ingenting registreres, brukes medgått tid i boken som navn.

Opplesningsmeny - spesielt for tekstfiler.

- **Hastighet** - endrer hastigheten på opplesningen.
- **Opplesningsspråk** - endrer språket som benyttes under opplesning av boken.

Bibliotek.

Med appen **Bibliotek** kan du søke etter bøker fra støttede biblioteker med online-tjeneste, f.eks. Librivox, som er en tjeneste der du gratis kan laste ned bøker. For andre biblioteker kan det være at det kreves innlogging med brukernavn og passord. Når du har funnet en bok du vil høre, kan du laste den ned, og deretter høre på den i appen **Bokleser**.

Startskjerm.

- **Søk etter bok** - åpner søkeskjermen der du kan søke etter bøker basert på tittel, forfatter eller stikkord.
- **Logg ut** - logger ut av biblioteket (dersom biblioteket krever innlogging med brukernavn og passord).

Søkeskjermen.

- **Tittel** - viser en liste med bøker basert på tittelen du taster inn.
- **Forfatter** - viser en liste med bøker basert på forfatteren du taster inn.
- **Stikkord** - viser en liste med bøker basert på stikkordet du taster inn.

Bok-menyen.

- **Laste ned boken** - laster ned boken. Vent til boken er ferdig nedlastet eller avbryt ved å trykke på **Tilbake-tasten**. Så fort boken er lastet ned og ferdig utpakket, blir den tilgjengelig i appen **Bokleser**.
- **Info om boken** - viser detaljerte opplysninger om boken, slik som lengde, språk, beskrivelse, utgivelsesår etc.

Spill.

Under denne overskriften finner du følgende spill:

- **Hengemann.**
- **Hukommelsesspill.**
- **Mau-Mau.**
- **Terning.**

Hengemann.

Hengemann er et enkelt spill med ord. Formålet med spillet er å gjette hva et skjult ord er, bokstav for bokstav. Du kan i utgangspunktet benytte et ubegrenset antall forsøk på å gjette hva ordet er.

På menyen for spillet finner du følgende punkter:

- **Nytt spill** - starter et nytt spill.
- **Vanskelighetsgrad** - her stiller du hvor vanskelig spillet skal være, du kan stille inn hvor mange forsøk som tillates for å gjette riktig ord.
- **Statistikk** - viser en oversikt for hvor mange seire og tap du har.

Spillets virkemåte.

Du skal avdekke et ord, eller sagt på en annen måte et antall bokstaver i en gitt rekkefølge, som ved spillets start er lagt ut. Ved start av et spill er alle ordets bokstaver skjult og blir representert med en pipelyd. På skjermen vil et antall bindestreker vises i stedet for bokstavene. På denne måten vet du hvor mange bokstaver ordet inneholder. Bruk tastaturet på vanlig måte for å taste inn bokstaver. Spillet vil gi beskjed om bokstaven du gjettet på er riktig eller ikke. Du gjetter riktig dersom bokstaven du taster inn finnes i ordet. Etter hvert forsøk vil bokstavens plassering i ordet oppdateres og leses opp slik at du får vite hvor de bokstavene du har gjettet riktig på er plassert i ordet. Dersom du vil ha ordet lest opp på nytt, trykker du på **Ned-tasten**.

Du vinner spillet dersom du klarer å gjette riktig ord før maksimalt antall forsøk er brukt.

Hukommelsesspill.

Hukommelsesspillet du finner på BlindShell er en lyd-utgave av det klassiske spillet Pexeso.

På menyen for hukommelsesspillet finner du følgende punkter:

- **Nytt spill** - herfra åpnes en meny der du kan velge forskjellig lyd-temaer. Så fort du har bestemt hvilket tema du vil benytte, startes et nytt spill.
- **Statistikk** - her vises en oversikt med hvor mange spill du har spilt og hvor mange forsøk som ble brukt.

Spilletts virkemåte.

12 kort er lagt utover i samme mønster som det numeriske tastaturet på BlindShell. De 12 kortene har parvis samme lydssignal, og formålet med spillet er å finne kort-par med identisk lydssignal. Start spillet med å vende et kort ved å trykke på tilhørende tast. Hør hvilket lydssignal som blir spilt av og forsøk å huske det. Vend så et annet kort som du mener har identisk lydssignal. Lydsignalet for kort nr. 2 blir nå spilt av. Hvis lydssignalene for de to kortene er identiske, blir dette kort-paret fjernet fra spillet, hvis ikke blir kortene liggende på sin opprinnelige plass. Fortsett på samme måte inntil alle kortene er blitt fjernet fra spillet. Det er om å gjøre å huske lydssignalet som spilles av og å fjerne alle kortene med færrest mulig forsøk.

Mau-Mau

Mau-Mau er et enkelt kortspill du kan spille mot telefonen.

På spillets hovedmeny finner du følgende punkter:

- **Nytt spill** - starter et nytt spill.
- **Innstillinger** - her kan du velge korttype og bestemme hvor dyktig motspilleren skal være.

Hvordan spille Mau-Mau

I dette spillet benyttes en kortstokk med 32 kort av enten «Tysk» eller «Fransk» type. Førstnevnte har kort fra sjuer til tier samt Unter (lavere offiser), Ober (høyere offiser), Konge og Ess. Sistnevnte har kort fra sjuer til tier samt Knekt, Dame, Konge og Ess.

Hver spiller begynner med 4 kort, og poenget med spillet er å bli kvitt alle kortene.

1. Første kort i spillet kan f.eks. trekkes fra stokken.
2. Spillerne har tur etter hverandre.
3. Det er tillatt å legge ut kort i samme kortfarge eller samme verdi som det forrige.
4. Hvis du ikke har kort i samme kortfarge eller med samme verdi, må du trekke et kort fra stokken. Unntak fra dette er hvis du har en Dame eller Ober, kan du legge den ut når som helst og endre kortfarge etter eget ønske.
6. Dersom du legger ut et ess, må også motspilleren legge ut et ess eller stå over.
7. Dersom du legger ut en sjuer, må også motspilleren legge ut en sjuer eller trekke 2 kort fra stokken. Hver gang en sjuer legges ut, dobles straffen.

Betjening

Standard visning i spillet er «spillebordet». Her vises siste kort og dette leses også opp sammen med hvor mange kort du og motspilleren har. Om ønskelig kan dette gjentas ved at du trykker på **Ned-tasten**. Ved å trykke på **OK-tasten**, vises en liste med hvilke kort du kan legge ut. Avhengig av spillets gang, kan man også ha andre muligheter, nemlig **Trekke et kort**, **Stå over** eller **Ta en straff**.

Terning.

Dette er ikke et spill i seg selv, men det kan være nyttig når du f.eks. spiller Ludo eller andre brettspill. En virtuell terning blir aldri borte, og når du slår terningen, vises resultatet med én gang.

- **Slå terningen** - Herfra vil et tilfeldig siffer fra 1 til 6 vises. Dersom du har valgt å endre antall sider på «terningen», vil antall mulige resultater endres tilsvarende. Du slår «terningen» på nytt ved å trykke på **OK-tasten**.
- **Antall sider** - Du kan endre hvor mange sider det er på «terningen» din. Antallet går fra 2 (en mynt), seks (en vanlig terning), helt opp til 99 sider

Svaksynt-apper

Under overskriften **Svaksynt-apper** finner du verktøy som er spesielt laget for svaksynte og blinde. BlindShell Classic har her følgende apper:

- **Fargeindikator.**
- **Lokalisering.**
- **Objekt-tagging.**
- **Lommelykt.**

Fargeindikator

Appen **Fargeindikator** benyttes til å finne fargen på gjenstander rundt deg. Den benytter telefonens kamera som sitter på siden av **SOS-knappen** på telefonens bakside. Hold telefonen noen centimeter borte fra gjenstanden du vil vite fargen på, og start fargegjenkjenningen ved å trykke på **OK-tasten**. Gjenkjent farge vil bli lest opp. Gjenta fremgangsmåten flere ganger for å få et mer nøyaktig resultat, og velg den fargen som ble lest opp i flest tilfeller.

NB! Appen **Fargeindikator** er svært avhengig av omgivelsesbelysningen og vil ikke virke bra når det er svakt lys eller dårlige lysforhold. Under slike forhold kan det være at opplest resultat ikke samsvarer med virkeligheten.

Lokalisering

Appen **Lokalisering** samler inn data fra GPS, WiFi-nettverk og mobil-nettverk for å anslå nærmeste adresse der du befinner deg. Hele prosessen med å anslå hvor du befinner deg kan ta opptil 30 sekunder. Resultatet inneholder følgende informasjon:

- Anslått adresse.
- Nøyaktighet.
- Mulighet til å sende anslått posisjon som tekstmelding.
- GPS-koordinater.

NB! Nøyaktigheten for lokaliseringen vil kunne variere. Du bør ta oppgitt nøyaktighet med i betraktning før du stoler helt på resultatet.

NB! For å kunne benytte appen **Lokalisering** må du være tilkoblet internett enten via WiFi-nettverk eller mobildata.

Objekt-tagging

Appen **Objekt-tagging** kan hjelpe deg med å skille gjenstander som har samme utseende fra hverandre, f.eks. krydderposer, kosmetikk, rengjøringsmidler, flasker og bokser. Funksjonen benytter selvklebende etiketter som kan festes på de ulike gjenstandene. Vha. sitt kamera hjelper telefonen deg med å tagge eller navngi etikettene slik at gjenstandene kan skilles fra hverandre. Taggene er unike, selvklebende etiketter på ca. 1,5 ganger 1,5 cm. Når du vil feste en slik tagg på en gjenstand, trekker du den av arket den ble levert på og fester den på gjenstanden som skal tagges. Tagging av et objekt eller en gjenstand består deretter av å lese av etiketten med telefonens kamera og til slutt spille inn eller taste inn en beskrivelse eller navn for den. Når du siden leser av samme etikett, vil dette navnet eller beskrivelsen bli lest opp.

Tagge et objekt

- Finn et objekt eller en gjenstand du vil tagge.
- Trekk en etikett løs fra arket og fest den på gjenstanden. Så langt som mulig bør du prøve å unngå å sette etiketten på buede eller ujevne steder.

- Åpne appen **Objekt-tagging** og velg menyunktet **Ny tagg**. Etter noen øyeblikk vil BlindShell begynne å gi fra seg en gjentakende knitrelyd for å gi deg beskjed om at den leter etter en tagg.
- Hold kameraet mot taggen på gjenstanden du vil tagge. Anbefalt avstand er 20 til 30 centimeter. Det kan være at du trenger litt øvelse før du får dette til.
- Etter at taggen er blitt avlest, blir du spurt om du vil spille inn eller skrive inn en beskrivelse av gjenstanden. Dersom du velger å spille inn en beskrivelse, kan du starte innlesningen etter en pipelyd, legg merke til at innlesningen avsluttes automatisk etter 5 sekunder. Dersom du velger å skrive inn en beskrivelse, kan du taste inn navnet vha. tastaturet.

Lese tagger

- Åpne appen **Objekt-tagging** og velg menyunktet **Lese tagger**. Så fort kameraet er klart til å lese tagger, vil en gjentakende knitrelyd høres.
- Hold kameraet mot taggen på gjenstanden du vil undersøke, dette gjør du på samme måte som da taggen ble opprettet.
- Så fort taggen er avlest vil kameraet settes på pause, og den innspilte eller innskrevne beskrivelsen bli lest opp.
- Trykk på **Tilbake-tasten** dersom du vil lese en annen tagg, og trykk på **Ned-tasten** for eventuelt å få lest opp beskrivelsen en gang til.

Endre og slette tagger

Menyunktet **Oversikt for tagger** vil vise en liste med taggene du har opprettet. Herfra kan du endre en beskrivelse eller slette en tagg som ikke er i bruk lenger.

Lommelykt

Appen **Lommelykt** er en enkel app som styrer lyset i lysdioden på baksiden av telefonen, slik at BlindShell kan virke som en lommelykt når du har behov for lys. Trykk på **OK-tasten** for å slå lykten av eller på.

Innstillinger

Fra menypunktet **Innstillinger** kan du tilpasse hvordan telefonen skal oppføre seg. Videre finner du innstillinger for WiFi-nettverk og SIM-kort samt eget meny punkt for å se etter oppdateringer for BlindShell Classic.

Lydsignaler

Dette meny punkt inneholder innstillinger for ringelyder og varslinger samt hastighet for talesyntesen.

Lydprofiler

Herfra kan du velge hvilken lydprofil som skal gjelde for innkommende samtaler og meldinger. Du får også tilgang til valg av lydprofil ved å trykke langt på **Firkant-tasten**.

- **Normal** - Ringelyd og vibrasjon blir brukt for å varsle om innkommende samtaler og meldinger.
- **Kun vibrasjon** - Ene og alene vibrasjoner blir brukt for å varsle om innkommende samtaler og meldinger.
- **Stille** - Ingen varsling blir gitt for innkommende samtaler eller meldinger.
- **Flymodus** – Alle BlindShells radiosendere blir slått av, dette inkluderer Mobilnettverk, WiFi og Bluetooth. Så lenge Flymodus er aktivert kan du med andre ord ikke lenger sende eller motta hverken samtaler, meldinger eller e-post, og Bluetooth audio-enheter vil heller ikke fungere.

Lydstyrke

Fra dette meny punkt kan du fra egne meny punkter endre lydstyrken for ringelyden, alarmer og feedback-lyder.

Melodier

Her kan du velge ringelyder som skal gjelde for henholdsvis innkommende anrop, varslinger og alarmer. Dersom du vil benytte dine egne melodier til dette, kan du kopiere lydfilene til telefonens interne minne. Bruk mappen «Ringtones» for ringelyd, mappen «Notifications» for varslinger og mappen «Alarms» for alarmer eller vekking.

Tale

Herfra kan du stille hastigheten for talesyntesen og endre setningsmelodien som den benytter. Prøv deg fram for å finne hvilke innstillinger for talesyntesen som passer deg best. Herfra kan du også velge om telefonen skal lese opp informasjon om klokke og dato når den vekkes, velge om anropers navn eller nummer skal leses opp når noen ringer deg, samt velge om meny punktens posisjon i listene skal leses opp.

Feedback

Herfra kan du bestemme hvordan telefonen skal melde tilbake til deg med annet enn talen. Du kan velge tilbakemelding kun med lydsignal. Dette vil da være pipelyder og andre lydsignaler som høres når du flytter deg i en meny, taster inn en tekstmelding eller låser telefonen. En annen form for tilbakemelding er vibrasjon som benyttes i de samme tilfellene som nevnt foran. Til slutt er det mulig å velge både lydsignal og vibrasjon samtidig.

Varslings-påminnelse

Når du mottar en melding eller ikke besvarer et anrop, dette vil føre til en ny oppføring på **Oversette hendelser**, vil telefonen varsle med et lydsignal for dette. Dersom du slår på **Varslings-påminnelse**, vil et litt mindre påtrengende lydsignal repeteres hvert femte minutt som påminnelse om den oversette hendelsen. Så fort du sjekker meny punkt **Oversette hendelser**, vil påminnelsen bli avsluttet.

Tastatur

Her finner du innstillinger for inntasting av tekst samt opplåsning av telefonen.

Tastatur-lås

Herfra kan du velge om det skal gå an å låse telefonens tastatur vha. **Stjerne-tasten**. Funksjonen **Tastatur-lås** benyttes stort sett for å unngå uønskede trykk på tastene f.eks. når telefonen ligger i en lomme eller veske.

- Når menypunktet **Tastaturlås** er slått på, kan man sette telefonen i **Standby** med et langt trykk på **Stjerne-tasten**. Telefonen settes også automatisk i **Standby** når innstilt varighet for **Tid før skjermen slukkes** er utløpt. Trykk langt på **Stjerne-tasten** for å låse opp telefonen.
- Når **Tastatur-lås** er slått av, vil telefonen gå i **Standby** etter at varighet for **Tid før skjermen slukkes** er utløpt, men tastaturet blir ikke automatisk låst. Telefonen går automatisk tilbake til aktiv modus uansett hvilken tast du trykker på. Første tastetrykk vil kun vekke telefonen, det vil ikke forstås på noen annen måte. Du kan fremdeles låse eller låse opp telefonen med et langt trykk på **Stjerne-tasten**, men opplåsning vil ikke skje automatisk.

Opplesning ved sletting av tegn

Dette menypunktet har å gjøre med sletting av tegn under inntasting.

- **Les opp første bokstav mot venstre etter sletting** - når du sletter bokstaver eller tegn med **Tilbake-tasten**, vil første gjenværende bokstav mot venstre leses opp.
- **Les opp det slettede tegnet** - når du sletter bokstaver og tegn med **Tilbake-tasten**, blir tegnet som akkurat er slettet lest opp.
- Etter at du har slettet alle uønskede tegn, kan du ved å trykke på **Ned-tasten** få lest opp den gjenstående teksten.

Gjentagelse ved inntasting

Du har følgende valgmuligheter for hva som skal leses opp ved inntasting av tekst:

- **Les opp ordet etter inntasting av mellomrom** - fører til at det siste ordet leses når du taster inn mellomrom eller et annet punktsettingstegn.
- **Les opp all inntastet tekst etter inntasting av mellomrom** - fører til at all inntastet tekst leses opp ved inntasting av mellomrom eller punktsettingstegn.
- **Ingen opplesning** - fører til at ingenting leses opp ved inntasting av mellomrom eller punktsettingstegn. Du kan da trykke på **Ned-tasten** får å få lest opp inntastet tekst.

Signal for stor bokstav

Fra dette menypunktet kan du velge hvilket signal du får når du taster inn store bokstaver.

- **Verbalt signal** – meldingen «stor bokstav» leses opp ved inntasting.
- **Signal med høyere toneleie** – endrer tonehøyden ved inntasting.
- **Intet signal** – intet signal ved inntasting av store bokstaver.

Visning

I dette avsnittet omtales innstillinger for telefonens skjerm og hvor lenge det skal gå før skjermen automatisk slås av.

Lysstyrke

Dette punktet bestemmer lysstyrken på skjermen. Høyt nivå betyr sterkere lys men også kortere brukstid på batteriet. Legg merke til at det her er mulig å slå skjermen helt av med verdien **Mørk skjerm**.

Tid før skjermen slukkes

Her bestemmer du hvor lenge det skal gå før skjermen automatisk slås av. Når **Tastatur-lås** er slått på, blir tastaturet også låst når skjermen slukkes.

Visnings-farger

Her bestemmer du hvilke fargekombinasjoner skjermen skal benytte, du kan velge mellom fire forskjellige kombinasjoner, førstnevnte farge angir fargen på bokstaver og tegn, og den andre angir bakgrunnsfargen. Du har følgende valgmuligheter:

- **Hvitt på svart**
- **Svart på hvitt**
- **Hvitt på blått**
- **Svart på gult**

Hovedmeny-utseende

Her bestemmer du hvordan **Hovedmenyen** skal se ut. **Hovedmenyen** kan vise kun tekst, ikoner eller kombinasjon av tekst og ikoner.

Skriftstørrelse

Fra dette punktet bestemmer du om tegn og bokstaver skal vises i vanlig størrelse eller kjempestor størrelse. Husk på at skjermen for sistnevnte vil vise færre tegn pr. linje, slik at mange ord kommer til å bli delt.

Nettverk

I dette avsnittet finner du innstillinger for tilkobling til WiFi, Bluetooth, Mobildata samt håndtering av PIN-kode og egen Forbindelsestest for telefonens internetttilkobling.

WiFi

Dersom du vil benytte WiFi-nettverk, må WiFi først slås på. Dersom du ikke har tenkt å benytte WiFi-nettverk, kan WiFi slås av fra punktet **Slå av WiFi**. Telefonen vil da bruke litt mindre batteri slik at brukstiden blir lengre.

Nettverks-oversikt

Vha. dette menyunktet vil det vises en liste med WiFi-nettverk i nærheten av der du er samt de nettverkene du tidligere har vært tilkoblet.

- For å koble til et nettverk, blar du til ønsket nettverk og trykker på **OK-tasten**, før du går til **Koble til nettverket** og trykker **OK-tasten** igjen. Dersom nettverket krever bruk av passord, må du nå taste inn passordet.
- Alternativt til dette kan du benytte WPS-knappen på routeren. Bla til **Koble sammen ved å bruke WPS-knappen** og trykk på **OK-tasten**. Trykk til slutt på WPS-knappen på routeren din. De to enhetene blir nå koblet sammen, dette kan ta noen øyeblikk.
- **Informasjon om nettverket** vil vise detaljert informasjon om WiFi-nettverket, slikt som signalstyrke og tilgjengelighet.
- For å slette et nettverk, går du først til **Nettverks-oversikt**, blar til nettverket du vil slette, og velger til slutt **Glem nettverket**.

Dersom nettverket du vil koble deg til ikke viser navnet sitt, det har med andre ord skjult SSID, kan du koble til det fra menyunktet **Koble til et skjult nettverk**. Første punkt du må taste inn er da nettverkets navn eller SSID, før dets passord tastes inn.

WiFi-tilkobling vha. tekstfil

En annen måte å koble til et nettverk er å opprette en ren tekst-fil på BlindShells interne minne. Gå frem som følger hvis du synes dette er en god ide:

- Koble BlindShell til en PC og start «Notisblokk» på PCen for å opprette en fil med navn «wifi.txt», navnet skal være med små bokstaver, denne filen skal inneholde to linjer.
- Skriv inn nettverkets navn i første linjen av dokumentet og passordet i den andre linjen av dokumentet. Husk på at i begge disse må det skilles mellom store og små bokstaver.
- Hver gang man nå prøver å koble til et WiFi-nettverk som er sikret med passord, vil BlindShell sjekke om det finnes en fil med navn «wifi.txt» og om denne er på korrekt format.
- Dersom BlindShell «ser» et nettverk med samme navn som i denne filen, vil den nå koble seg til med passord hentet fra samme fil.

Bluetooth

Telefonen har støtte for Bluetooth audio-enheter, slikt som høyttalere, hodetelefoner og handsfree-sett. Slike enheter må parres med telefonen før de kan benyttes sammen.

NB! Dersom du kobler til en slik audio-enhet, vil lyden i høyttaleren inklusive talesyntesen bli omdirigert til audio-enheten. Dersom det skulle vise seg at enheten ikke virker skikkelig, kan resultatet bli at du ikke har lyd fra telefonen din i hele tatt lenger. I slike tilfeller kan du få koblet fra audio-enheten ved å heve lydstyrken over maksimalt nivå for enheten, dette gjøres ved å trykke kjapt et par ganger på **Lydstyrke-Opp-tasten**.

Slå Bluetooth av og på

Som standardinnstilling er Bluetooth slått av. Dette bidrar til å spare på batteriet. Vi anbefaler at du har Bluetooth avslått dersom du ikke anvender den. Bluetooth slås av og på fra menyens første punkt.

Hvordan parre en ny enhet

- Sett audio-enheten din i parrings-modus. Enkelte enheter står som standard i parrings-modus når de er påslått og ikke mottar signal. Andre enheter har en egen knapp eller en kombinasjon av knapper som setter enheten i parrings-modus. Dette er avhengig av hvordan audio-enheten fungerer, og du finner videre opplysninger om dette i bruksanvisningen for enheten.
- Så fort du har satt audio-enheten i parrings-modus, går du til telefonens meny punkt **Skanne etter enheter**. Skanningen vil ta opptil et halvt minutt og deretter vises en liste med tilgjengelige enheter i nærheten.
- Ved å bla i listen og trykke på **OK-tasten** startes parringen av de to enhetene. Dette tar vanligvis noen sekunder.
- Enkelte enheter krever en bekreftelses-kode. I slike tilfeller må koden som oppgis på BlindShell Classic registreres på audio-enheten.

Koble til og fra en enhet

En enhet du akkurat har parret med BlindShell Classic blir vanligvis tilkoblet telefonen automatisk. Likevel er ikke dette tilfellet med alle slike enheter. Det kan også være gunstig å koble til og fra etter behov uten å måtte parre enhetene. For å koble til eller fra en enhet:

- Fra menypunktet **Parrede enheter** vil det vises en liste med alle enheter som er parret med telefonen.
- Ved å bla i listen og trykke på **OK-tasten** ved ønsket enhet, vil det vises en meny der du kan velge hva som skal gjøres med enheten, dette er menypunktene **Koble til enheten**, **Koble fra enheten** og **Fraparre enheten**.
- Dersom du velger å koble til eller fra, vil telefonen forsøke å koble til eller fra enheten. Dersom dette er vellykket, blir lyden dermed flyttet til enheten eller telefonen.
- Dersom du velger å fraparre, vil ikke enheten være tilgjengelig igjen før du har parret den på nytt. Enkelte enheter må fraparres én telefon før de kan parres med en annen.

Generelt om Bluetooth

- Før du kan koble til en enhet som er parret, må du vanligvis slå enheten på. Noen enheter slår seg av automatisk dersom de ikke brukes på en stund.
- Det finnes utallige Bluetooth-enheter tilgjengelig på markedet. BlindShell kan ikke gi garanti om å være kompatibel med alle disse enhetene. Det kan være at leverandøren av BlindShell Classic kan gi deg råd om enheter som er blitt testet.
- Pga. mulige forstyrrelser fra radio og selve Bluetooth-protokollen, kan det ikke gis garantier om at en Bluetooth-enhet blir funnet når telefonen skanner etter enheter. Hvis enheten din ikke vises eller kan parres, må du kontrollere at den står i parrings-modus og deretter prøve på nytt. Dersom problemet vedvarer, må du passe på at forbindelsen ikke forstyrres av f.eks. andre Bluetooth-enheter, WiFi-routere eller radioutstyr i nærheten.

Mobildata

Fra dette punktet kan du slå av eller på bruk av mobildata, bestemme hvilken mobilnettverks-teknologi telefonen skal benytte (2G/ 3G eller 4G) og endre hvilket APN eller tilgangspunktnavn telefonen skal bruke. Du kan også slå bruk av mobildata på og av fra **Informasjons-liste**. SIM-kort må være montert for at dette menypunktet skal vises.

VoLTE

VoLTE eller «Tale over 4G» er teknologi der lyden i telefonsamtaler kjøres på 4G-nettet og ikke på 2G- eller 3G-nettene som har vært tilfellet tidligere. Dersom begge parter i en telefonsamtale benytter VoLTE, vil dette føre til bedre lyd kvalitet, hurtigere oppkobling og bedre dekning inne og ute. Du har to valgmuligheter for dette punktet, **VoLTE aktivert** eller **VoLTE ikke aktivert**. Legg merke til at telefonen må startes på nytt når det gjøres endringer for dette punktet.

Pin-kode

- Herfra slår du av eller på om telefonen skal be om PIN-kode når den slås på, og du kan også endre PIN-koden.
- Dersom du taster inn ukorrekt PIN-kode tre ganger på rad, blir du bedt om å taste inn PUK-kode. Dersom du taster inn ukorrekt PUK-kode ti ganger på rad, blir SIM-kortet blokkert permanent.
- Dersom du bruker to SIM-kort, må du passe på å velge riktig SIM-kort før du endrer PIN-kode eller slår bruk av PIN-kode av eller på

Forbindelsestest.

Herfra får du utført en enkel test av telefonens internettforbindelse.

SIM-kort

Dette menypunktet vises kun når det er montert to SIM-kort i telefonen. Du kan her velge hvilket SIM-kort som gjelder for utgående samtaler, utgående meldinger og data.

Adgang til menyer

Her kan du velge en av følgende to moduser for meny-visning:

- **Komplett meny-adgang** - samtlige apper eller funksjoner på telefonen blir vist.
- **Begrenset meny-adgang** - de fleste avanserte apper eller funksjoner på telefonen blir skjult. Kun grunnleggende funksjoner blir vist, disse er **Telefon, Meldinger, Kontakter, Oversette hendelser** og **Slå av telefonen**. Etter at **Begrenset meny-adgang** er blitt aktivert, vil også **Innstillinger** bli skjult. For siden å komme inn på **Innstillinger**, må du taste inn **###** fra **Ringe et nummer**, du får da tilgang til alle innstillinger på telefonen igjen og **Komplett meny-adgang** kan også om ønskelig aktiveres.

Formatére SD-kortet

Dersom du har montert et ekstra SD-minnekort i telefonen, kan du fra dette punktet få formatert dette minnekortet. Formatering innebærer at alle dataene på kortet blir slettet.

Dato, klokkeslett og tidssone

På dette menyunktet finner du de tre menypunktene **Klokke og dato**, **Tidsformat** og **Tidssone**. Alle disse har med dato og klokkeslett å gjøre.

Klokke og dato

Når du har montert SIM-kort i telefonen, vil klokkeslett og dato vanligvis styres fra mobilnettverket. Vi anbefaler at dette ikke endres. Fra dette menyunktet kan du likevel endre dette.

- For å stille klokke og dato manuelt, må du først **Slå av automatisk klokke og dato**. Dersom klokke og dato ikke kan hentes fra mobilnettverket, kan det være at dette menyunktet ikke vises.
- På menyunktet **Stille klokken** må du taste inn fire siffer, de første to for timene og de siste to for minuttene.
- På menyunktet **Stille datoen**, må du først taste inn dag, deretter måned og til slutt årstall - dag og måned med to siffer og årstallet med fire. Menyunktet **Lagre datoen** sørger for å få registrert datoen du har tastet inn.
- Du kan alltid gå tilbake til å få klokkeslett og dato automatisk fra mobilnettverket vha. menyunktet **Slå på automatisk klokke og dato**.

Tidsformat

Her kan du velge mellom 12- og 24-timers tidsformat.

Tidssone

Her kan du velge hvilken tidssone telefonen skal benytte. For å gjøre dette enklest mulig, anbefaler vi å benytte innstillingen **Automatisk**, dette vil gjøre at telefonen følger såkalt sentraleuropeisk normaltid.

Språk

Dersom du ønsker å endre språk på telefonen, kan du gjøre det fra dette menyunktet. Legg merke til at dette vil omfatte samtlige tekster som vises på skjermen, opplesning, talestyring og innlesning. Med andre ord kan dette for mange gjøre telefonen totalt uforståelig.

BlindShell oppdatering

NB! For å kunne benytte menyunktet **BlindShell oppdatering** må du være tilkoblet til internett via WiFi-nettverk. Oppdateringer for BlindShell Classic bør installeres av følgende årsaker:

- Eksisterende funksjoner på telefonen blir forbedret og eventuelle feil i dem rettet.
- Levering av nye, spennende funksjoner for telefonen.

Når en oppdatering er klar til å lastes ned, vil du motta melding om dette. Denne meldingen vil vises under **Oversette hendelser** og i meldingene du har mottatt.

Gå først til menyunktet **Se etter oppdateringer**. Dersom det finnes tilgjengelig oppdatering for telefonen, kan denne lastes ned. En kort beskrivelse av hva oppdateringen inneholder vil også vises. Etter at oppdateringen er ferdig nedlastet, er du klar til å installere den fra menyunktet **Installere oppdateringen**. Denne prosessen vil ta flere minutter. Legg merke til at BlindShell underveis i oppdateringsprosessen vil benytte en annen, mer robotlignende stemme enn normalt. Du blir informert om fremdriften av oppdateringen mens den pågår.

NB! Telefonen må ikke slås av eller brukes så lenge oppdateringen pågår. Slikt vil kunne skade softwaren på telefonen og gjøre at den kan bli ubrukelig og kanskje må sendes inn for reparasjon. Batteriet må ha minst 25% resterende kapasitet for at installasjonen skal startes.

Om telefonen

I dette avsnittet forklares hvordan du får vist teknisk informasjon om telefonen, slikt som software-versjon og ledig kapasitet på telefonens interne minne og eventuelt SD-kort. Her er det også eget meny punkt til å åpne **Service-meny**, der du kan få utført flere avanserte handlinger som sikkerhetskopiering og tilbakestilling til fabrikkverdier.

Service-meny

Funksjonen **Service-meny** er et system som i stor grad forenkler enkelte service-oppgaver. Når du vil bruke **Service-meny**, må telefonen startes på nytt i en annen modus som er utenfor det vanlige operativ-systemet. **Service-meny** er ikke en del av BlindShell-systemet og du vil ikke kunne motta samtaler eller benytte telefonen som vanlig så lenge du er i denne modusen. Dersom du vil benytte sikkerhetskopiering eller gjenoppretting, må det være montert et SD-kort i telefonen. Dette kortet vil brukes som lagringsplass for de sikkerhetskopierte filene. **Service-meny** inneholder følgende punkter:

Sikkerhetskopierte data

Sikkerhetskopiering vil opprette en fil med utvalgte data fra telefonen. En slik sikkerhetskopi inneholder ingen datafiler som man på normalt vis vil kunne lese om sikkerhetskopi-filen f.eks. overføres til en datamaskin, og musikkfiler eller bøker, stemmeopptak og lignende vil ikke være en del av sikkerhetskopien. Sikkerhetskopien vil inneholde følgende data:

- BlindShell-innstillinger
- kontaktliste
- meldinger
- kalender
- historikk
- notater
- alarmer
- database for objekt-tagging
- e-post oppsett

Sikkerhetskopien blir lagret i en fil med navn «blindshell_backup.bin».

Gjenopprette data

Etter at man har laget en sikkerhetskopi, kan denne f.eks. ved et uhell med telefonen brukes til å gjenopprette brukerdata i en annen telefon, dette gjøres fra meny punkt **Gjenopprette data**.

Advarsel: Dataene i telefonen vil bli overskrevet dersom du benytter gjenoppretting av data. Dersom det ikke finnes en fil med navnet «blindshell_backup.bin» på SD-kortet, vil det leses opp en feilmelding.

Fabrikkinnstillinger

Fra meny punkt **Gjenopprette til fabrikkinnstillingene** vil telefonen bli tilbakestilt til slik den var ved levering. I denne prosessen blir alle brukerdata slettet. Dette vil også gjelde alle oppdateringer som måtte være installert på telefonen.

Starte telefonen på nytt

Fra dette meny punkt avsluttes **Service-meny** og telefonen startes på nytt med BlindShell-programmet og vanlig bruk.

Informasjons-liste

Oversikten **Informasjons-liste** kan alternativt hentes opp nær sagt fra alle telefonens menyer unntatt inntasting av tekst etc. ved å trykke på **Opp-tasten**. Listen inneholder følgende punkter:

- **Klokke og dato** - viser gjeldende klokkeslett og dato. Ved å trykke på **OK-tasten** hopper du til appen **Kalender**.
- **WiFi-status** - viser informasjon om WiFi-nettverket. Ved å trykke på **OK-tasten** hopper du til WiFi-innstillingene
- **Signalstyrke** - viser informasjon om mobilnettverket
- **Batterinivå** - viser batteriets gjenstående kapasitet.
- **Bluetooth-status** - viser informasjon om tilkoblede Bluetooth-enheter

Brukerhåndbok

Appen **Bruker-håndbok** inneholder dette dokumentet oppdelt i avsnitt slik at det blir lettere å lese. Herfra kan du også starte **Interaktiv opplæring** på nytt. Dette er samme sekvens som ble gjennomgått første gang telefonen ble slått på.

Oversette hendelser

Fra dette meny-punktet vises en liste med oversette hendelser, dette gjelder både samtaler og meldinger. Så fort du kikker gjennom denne listen blir hendelsene borte og vil ikke lenger vises under **Oversette hendelser**.

Slå av telefonen

Fra dette meny-punktet og påfølgende bekreftelse med **OK-tasten** får du slått telefonen helt av.

Tekniske data

- Frekvensområder for mobil-nettverk:
  - GSM: 900/1800/1900MHz
  - WCDMA: 2100MHz
  - LTE-FDD: B1/B3/B7/B20
- CPU: Dobbel-kjerne 1,2GHz
- Minne:
  - RAM: 512MB
  - Internt minne: 4GB
  - Utvidbart med mikro-SD-kort
- Skjerm: 2,8 tommer QVGA TFT fargeskjerm
- SIM-kort: 2 spor for mikro-SIM-kort
- Kamera: 2,0MPx
- Batteri: 1800mAh
- WiFi
- Bluetooth
- GPS
- FM-mottaker
- LED-lommelykt
- SOS-knapp for nødsituasjoner

Dette produktet er CE-merket og i overensstemmelse med gjeldende lovgivning i EU.

Når apparatet ikke kan brukes lenger, kan det leveres til lokalt gjenvinningsanlegg for gjenvinning eller returneres til leverandør eller produsent for kassering. Dette ifølge bestemmelsene i direktivet for avfall fra elektronikk og elektrisk utstyr (WEEE)

Egne notater

Egne notater

Skulle du ha behov for ytterligere opplysninger om BlindShell Classic, kan du ta kontakt med Adaptor Hjelpemidler AS på telefon 23215555 eller sende en e-post til hjelpemidler@adaptor.no.

